

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2009. GADA 6. OKTOBRIS ● Nr. 74 (7961) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Par Eiropas naudu rekonstruē ceļu

● Daudzie luksofori uz ceļa Krāslava — Preiļi — Madona pirms Prikuļiem, smagā tehnika, kas strādā vairākās vietās vienlaikus, liecina, kā beidzot sākusies ilgi gaidītā astoņus kilometrus garā ceļa posma rekonstrukcija. Darbi kopumā izmaksās ap pusotru miljonu latu, no kuriem lielākā daļa ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļi. Būvdarbi tiks pabeigti pēc gada, objekta ekspluatācijā nodošanas termiņš — nākamā gada novembris. Šis projekts ir viens no nedaudzajiem reālajiem uzlabojumiem Valsts akciju sabiedrības «Latvijas valsts ceļi» Latgales reģiona nodaļas apkalpojamajā teritorijā. Foto: A.Šņepsts

» Turpinājums 2. lappusē.

Labdarības projektu konkurss

VAS «Latvijas Hipotēku un zemes banka» Klientu klubs «Mēs paši» izsludina projektu konkursu, kurā aicina piedalīties ikvienu — fiziskas, juridiskas personas, nevalstiskās organizācijas un neformālās apvienības.

Projekta konkursa līdzekļi tiek piešķirti tādiem projektiem, kas sekmē labdarības veicināšanu vietējā sabiedrībā.

Bankas piešķirtais finansējums viena projekta realizācijai — līdz 250 LVL.

Par projekta nolikumu, pieteikumu veidlapām un ieteikumiem to aizpildīšanai interesēties Hipotēku bankas Preiļu filiālē Preiļos, Brīvības ielā 2. Informāciju un konsultācijas par projektu konkursu iespējams saņemt arī pa mob. tālr. 26565889; e-pasts: rita.relina@hipo.lv; vai mob. tālr. 26510364; e-pasts: anita.salme@hipo.lv

Projektu pieteikuma iesniegšanas termiņš (reģistrācijas datums Hipotēku bankas Preiļu filiālē/pasta zīmogs): 2009. gada 16. oktobris.

● Apmaksāts laukums.

Diskutēs par aktualitātēm ciltsdarbā, analizēs problēmas lauksaimniecībā

8. oktobrī pulksten 11.00 lauksaimnieki tiek aicināti uz Riebiņu novada Stabulnieku pagasta pārvaldi, kur paredzēta Latvijas Šķirnes dzīvnieku audzētāju savienības un Latvijas Zemnieku federācijas rīkotā tikšanās.

Kā «Novadnieku» informē Viduslatvijas Lauku attīstības biroja lauku attīstības speciāliste Aina Golubeva, tikšanās laikā paredzēts apspriest aktualitātes ciltsdarbā un diskutēt par nepieciešamajām aktivitātēm lauksaimniecībā, kā arī dalīties pieredzē. Uz lauksaimnieku jautājumiem atbildēs pārstāvji no Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes, Latvijas Šķirnes dzīvnieku audzētāju savienības, Lauksaimniecības datu centra un Pārtikas un veterinārā dienesta.

Paliksīm kopā arī 2010. gadā!

Šobrīd īpaši nākas domāt par taupīšanu, tomēr esmu pārliecināta, ka mūsu uzticīgie lasītāji neatteiksies no leģendārā «NOVADNIEKA», laikraksta, kas teju jau 60 gadus stāsta par jums tuviem cilvēkiem, notikumiem Preiļu rajonā, tagad, pēc teritoriālās reformas, Aglonas, Līvānu, Preiļu, Riebiņu, Vārkavas novados. Reģionālā prese ir unikāls veidojums visā pasaulē, jo tikai tas laikraksts, kas pietuvināts jūsu dzīves vietai, var labāk redzēt, izprast un atspoguļot lietas, problēmas, kas skar tieši jūs, jūsu ģimeni, saimniekošanu un uzņēmējdarbību. Treknos gadus ir nomainījusi krīze, bet par spīti visam, kas ir bijis un vēl būs (bet būs gan atšķirīgi viedokļi, gan gudrības, gan notikumi, gan jaunumi), cerība paliek vienmēr un tā nekad nav pēdējā. Cerība dod pārliecību, ka darbs, ko veic «NOVADNIEKA» redakcija, ir vajadzīgs tūkstošiem mūsu piecu novadu iedzīvotājiem. Latgalieši cītīgi atbalsta visus šovus, kur piedalās kāds no mūsu reģiona, zvanām, bidām savējos uz priekšu. Aicinu visas Aglonas, Līvānu, Preiļu, Riebiņu, Vārkavas novada ģimenes, uzņēmējus, valsts iestādes atbalstīt arī savu laikrakstu «NOVADNIEKS», ABONĒJOT to 2010. gadam, jo, tikai atbalstot viens otru, mēs pastāvēsim, pārvarēsim ekonomiskās grūtības un virzīsimies uz priekšu. Bez jums, lasītāji, laikraksts nevar pastāvēt, bet, ja nebūs SAVA laikraksta, jūsu dzīve netiks ievērota, jaunākā, aktuālākā informācija tieši jums paies garām, nebūs, kur ievietot ne apsveikumu, ne līdzjūtību, ne sludinājumu... Ko tad? Iestāties komunikācijas vakuums un vārisimies mēs katrs savā sulā bez informācijas, jo diez vai lielajiem laikrakstiem būs vaļa un interese apņemt katru, tikai «NOVADNIEKA» žurnālistiem zināmo bijušo Preiļu rajona teritoriju. Būsim kopā gan tagad, gan nākamgad. Visu, kas cilvēkam pieder, rada viņš pats, INFORMĀCIJU, viņš iegūst. Atbalstīsim Latgalē savu reģionālo avīzi, kā to trīskārt lielāku lasītāju skaitu dara Zemgalē, Kurzemē un Vidzemē. Vai mēs esam sliktāki, vai mūsu pašapziņa, zinātkāre ir mazāka? Nu nē taču!

Tāpēc aicinu Jūs «NOVADNIEKU» abonēt — tas ir izdevīgāk nekā katru dienu to iegādāties mazumtirdzniecības vietās, kā arī ērtāk — pastnieki abonēto presi piegādās tieši Jūsu mājās vai darbavietā. Uz sliekšņa svētki un dāvināšanas laiks, tāpēc vēlos atgādināt, ka «NOVADNIEKA» abonements var būt arī lieliska dāvana Jūsu tuviniekiem un sadarbības partneriem Ziemassvētkos vai jebkuros citos svētkos.

Trešdien, 30. septembrī, mēnesi agrāk nekā pērn, Latvijas Pasta uzsāka abonēšanas kampaņu 2010. gadam. Kopumā klientiem tiek piedāvāts abonēt vairāk nekā 720 dažādus

preses izdevumus. Preses izdevumus 2010. gadam visās pasta nodaļās ar tiešsaistes kases sistēmu un internetā — Latvijas Pasta mājaslapā www.pasts.lv (sadaļā E-abo-

— ABONĒT redakcijā ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

Fiziskas personas, abonējot «NOVADNIEKU» uz visu gadu redakcijā, ietaupīs Ls 4,92 uz abonēšanas kvīts rēķina, kā arī saņems gada abonementu par 11 mēnešu cenu, t. i., Ls 35,20, vēl ietaupot Ls 3,20 (kopā Ls 8,12).

Juridiskām personām nebūs jāmaksā par abonēšanas kvītiem.

«NOVADNIEKA» viena mēneša abonēšanas cena fiziskām personām ir Ls 3,20;

juridiskām personām Ls 3,99 (cena 2010. gadam samazināta par 25%, salīdzinot ar 2009. gadu).

nēšana) — varēs abonēt līdz 25. decembrim, pārējās pasta nodaļās, pie pastniekiem un pa tālruni 67008001 — līdz 20. decembrim. Visi 2009. gada Latvijas Pasta abonenti preses izdevumus var abonēt, izmantojot arī Abonementa pieteikumu, kas tiks izplatīts kopā ar preses izdevumu katalogu 2010. gadam. Abonementa pieteikums līdz 1. decembrim jāaizpilda un bez maksas jānosūta Latvijas Pastam vai jāiesniedz jebkurā pasta nodaļā.

Līdz ar abonēšanas kampaņas sākumu visu abonēšanai piedāvāto preses izdevumu katalogs ir pieejams internetā Latvijas Pasta mājaslapā www.pasts.lv. Pasta nodaļās katalogs būs pieejams oktobra otrajā pusē. Līdz tam klienti informāciju par izdevumiem un to

cenām var jautāt pasta operatoram, pastniekam vai Latvijas Pasta Informācijas centra darbiniekiem, zvanot pa tālruni 67008001.

Novembra pirmajā un otrajā nedēļā 2009. gada abonentiem tiks piegādāts Preses izdevumu katalogs 2010. Katalogā klienti varēs iepazīties ar visām aktualitātēm, kas saistītas ar Latvijas Pasta sniegtajiem preses abonēšanas pakalpojumiem, izskatīt izdevēju piedāvājumus un preses abonēšanas cenas 2010. gadam, abonēt presi, izmantojot Abonementa pieteikumu (katalogā iekļauta abonementa kvīts ar precīzu klienta adresi), kā arī piedalīties Latvijas Pasta organizētajās akcijās un uzzināt vairāk par dažādiem citiem Latvijas Pasta piedāvātajiem pakalpojumiem.

T.Elste

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Latvija pēc IKP uz vienu iedzīvotāju ir trešā nabadzīgākā ES

Latvijas iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes šogad veidos 14 304 ASV dolārus (6880 latus) un būs trešais zemākais Eiropas Savienībā (ES) pēc Rumānijas un Bulgārijas, liecina Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) oktobra prognozēs ietvertie dati. Līdz ar smago ekonomikas recesiju IKP atkal būs mazāks nekā Polijā, ko Latvijai uz brīdi bija izdevies apsteigt 2007. gadā. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem Latvijas IKP uz vienu iedzīvotāju arī būs mazāks nekā Krievijā, kur tas šogad tiek prognozēts 15 039 dolāru apmērā. Pēc SVF aplēsēm, Latvija pēc IKP uz vienu iedzīvotāju starp 182 apskatītajām pasaules valstīm šogad ierindosies 55. vietā, atpaliekot gan no Igaunijas, gan Lietuvas, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes būs attiecīgi 18 051 dolārs un 15 803 dolāri — 47. un 51. lielākais pasaulē. Visbagātākās pasaules valstis ir Katarā, kur IKP uz vienu iedzīvotāju šogad veidos 87 717 dolārus, Luksemburgā — 78 724 dolārus un Norvēģijā — 53 269 dolārus. Bagātāko valstu desmitniekā ierindojas arī Bruneja, Singapūra, ASV, Šveice, Honkonga, Īrija un Nīderlande. No desmitnieka izkritusi finanšu krīzes smagi skartā Islande, kuras IKP uz vienu iedzīvotāju šogad būs vairs tikai 16. lielākais. Pasaules nabadzīgākās valstis, pēc SVF datiem, ir Zimbabve, kur IKP uz vienu iedzīvotāju 2009. gadā būs 8,5 dolāri, Kongo Demokrātiskā Republika — 334 dolāri un Libērija — 379 dolāri.

Reģionos plāno izveidot nelielas «Alfas» vienības

Nemieri Bauskā, kuru izklīdināšanai tika sūtīta specvienība «Alfa», Valsts policijā (VP) radījuši pārdomas, ka nākotnē neliela specializēta vienība būtu nepieciešama katrā Latvijas reģionā, raksta «Neatkarīgā». VP priekšnieks Valdis Voins intervijā laikrakstam stāsta, ka Bauskā ar iedzīvotājiem galā tikt varēja arī vietējā policija, taču pieredzes trūkuma un vietējo apstākļu dēļ viņi savu pienākumu nav izpildījuši. «Tiem policistiem tur ir māja, ģimene, bērni. Šie psiholoģiskie apstākļi kavē konkrētu rīcību, tāpēc nākotnē iespēju robežās katrā reģionā pārvaldē vajadzētu izveidot kaut ko līdzīgu «Alfai»,» skaidro Voins. Jau rakstījām, ka 31. augustā, bruņojušies ar plakātiem, protestējot pret Bauskas slimnīcas slēgšanu, Bauskas iedzīvotāji nepieteiktā protesta akcijā bloķēja abus pilsētas tiltus. Tikai ar specvienības «Alfa» palīdzību, kas bija ieradusies no Rīgas, piketētāji tika izgaināti, tādējādi atbrīvojot ceļus transportam.

Ierēdņi meklē jaunus nelikumīgu ienākumu avotus

Pēdējā pusgadā divi Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) sāktie kriminālprocesi par fiktīvu amatpersonu noformēšanu darbā liek secināt, ka negodīgas amatpersonas meklē jaunus nelikumīgu veidus, kā papildināt savus ienākumus, laikrakstam «Diena» atzina KNAB vadītāja vietniece Jūta Strīke. Strīke uzskata, ka «krīze nav iemesls, lai negodīgas amatpersonas pārstatu savu nelikumīgo darbību. Drīzāk iemesls, lai mainītu avotu, no kā gūt šos ienākumus». Apstiprinājums tam ir jūlijā sāktais kriminālprocess par 14 fiktīvu personu noformēšanu darbā Valsts arhīvam pakļautā iestādē, saņemot par to materiālu labumu kopumā vismaz 9000 latu, savukārt septembrī sāks process par iespējamu fiktīvu piecu personu noformēšanu darbā Valsts darba inspekcijā (VDI), raksta laikraksts. Saskaņā ar neoficiālu informāciju, VDI darbā bija noformētas fiktīvas personas. Naudu, ko «nopelnīja» fiktīvie darbinieki, VDI amatpersonas izņēma bankomātos ar kredītkartēm. Oficiāli skatījās, ka šīs personas strādā Eiropas Savienības (ES) fondu finansētajos projektos, no kuru budžeta viņi «algas» saņēma, raksta laikraksts. Tas gan nenozīmē, ka ES naudas izmantošana netiek pienācīgi kontrolēta, norāda Strīke, jo «ar dokumentiem viss ir kārtībā. Tādēļ šādas noziegumus pēc dokumentu pārbaudes nevar konstatēt, piemēram, Valsts kontrole.»

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (zurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Nebaidies pilnības, cilvēk, tev tāpat to nerasniegt.

Salvadors Dali

Par Eiropas naudu rekonstruē ceļu

Sākums 1. lappusē.

Nesen sācies ilgus gadus gaidītais autoceļa Krāslava — Preiļi — Madona remonts. Lai darbi ātrāk virzītos uz priekšu, rekonstruējama ceļš sadalīts vairākos posmos. Satiksmes kustību regulē luksofori.

Aptuveni astoņus kilometrus garā ceļa gabala remonts notiek par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzekļiem, piesaistot arī vietējo līdzfinansējumu, «Novadnieku» informē Valsts akciju sabiedrības «Latvijas valsts ceļi» Latgales reģiona Preiļu nodaļas vadītājs **Raitis Griķis**. Pašreizējā ekonomiskajā situācijā tas ir viens no nedaudzajiem būvobjektiem bijušā Preiļu rajona teritorijā.

R.Griķis atzina, ka uzsākt projektā paredzētos darbus bijis problemātiski, jo sākotnējais valsts budžeta finansējums krīzes apstākļu dēļ ticis *nogriezts*, tāpēc vajadzējis ņemt aizņē-

mumu Valsts kasē. Tāpēc rekonstrukcijas darbi uzsākti, turvojoties rudenim, kas būvniecības procesu apgrūtinā. Sākotnējie plāni paredzēja, ka šī gada rudenī minētajā ceļa posmā bija jābūt uzklātai jau pirmajai asfalta kārtai. Pašlaik būvdarbu veicēji — pilnsabiedrība «Višķu ceļš», kuru pārstāv SIA «Latgales Ceļdaris», — vairākos ceļa posmos, kur brauktuves kvalitāte ir sliktāka, noņem grunti, nomainot to ar smiltīm un granti. Klimatiskie apstākļi, biežie lieti un pārliekais mitrums, darbus traucē, tāpēc tiek prognozēts, ka līdz gada beigām varētu būt pabeigta tikai daļa no plānotajiem darbiem, tajā skaitā uzbūvēts tilts pāri Feimankai, ko veiks uzņēmums «Latvijas tilti». Pašlaik satiksmei tiek gatavots apbraucamais ceļš, lai ierikotu pagaidu tiltu.

Kopumā ceļa posma rekonstrukciju paredzēts pabeigt līdz 2010. gada novembra beigām. Lai būvdarbu kvalitāte būtu laba, procesam rūpīgi seko būvuzraudzību veicošā organizācija SIA «PROVIA».

L.Kirillova

PREIĻU NOVADA DOMĒ

28. septembrī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde. Tās laikā deputāti izskatīja vairākus desmitus jautājumus.

Veikti grozījumi budžetā un speciālajā budžetā

Izskatot no Preiļu Valsts ģimnāzijas saņemto iesniegumu par saņemtajiem Daugavpils Universitātes līdzekļiem par pedagoģisko praksi, nolēms palielināt ieņēmumus budžeta sadaļā «Pārējie nenodokļu ieņēmumi» par 60 latiem. Par šādu summu palielināti Preiļu Valsts ģimnāzijas izdevumi.

Pamatojoties uz ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju noslēgtu kultūras pieminekļu izpēti, konservācijas un restaurācijas finansēšanas līgumu, par 4000 latiem palielināta budžeta sadaļa «Uzturēšanas izdevumu transferi no valsts bužeta». Šie līdzekļi palielinās izdevumus sadaļā «Atpūta, kultūra, reliģija».

Atbilstoši Preiļu rajona padomes mērķdotācijas pedagoģisko darbinieku atalgojuma sadalījumam nolēms palielināt Preiļu novada ieņēmumus budžeta sadaļā «Ieņēmumi no rajona padomes» par 6170 latiem.

Samazināti izdevumi pedagoģisko darbinieku atalgojumam Preiļu novadā: Saunas pagastam par 129 latiem, Pelēču pagastam par 1257 latiem. Pedagoģisko darbinieku atalgojumam paredzētie izdevumi kopsummā par 7556 latiem palielināti: Preiļu 1. pamatskolai par 3577 latiem, Preiļu 2. vidusskolai par 2024 latiem, Preiļu Valsts ģimnāzijai par 1742 latiem, Aizkalnes pamatskolai par 213 latiem.

Saņemta mērķdotācija tautas mākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 1106 latu apmērā.

Budžetu papildinās arī saņemta valsts mērķdotācija pedagoģisko darbinieku atalgojumam par septembri — 70 634 latu apmērā. Līdz ar to palielināti izdevumi pedagoģisko darbinieku atalgojumam: Preiļu 1. pamatskolai — 19 991 lats, Preiļu 2. vidusskolai — 12 791 lats, Preiļu Valsts ģimnāzijai — 15 495 lats, Aizkalnes pamatskolai — 2541 lats, Priekuļu pamatskolai — 4115 lats. Salas pamatskolai — 4020 lats, Pelēču pamatskolai — 4020 lats, Preiļu vakarskolai — 6997 lats, Preiļu izglītības pārvaldei — 664 lats.

Pamatojoties uz 12. augusta sēdes lēmumu par Preiļu rajona padomes izglītības pārvaldes un izglītības iestāžu pār-

ņemšanu, palielināti ieņēmumi budžeta sadaļā «Ieņēmumi no rajona padomes» 81 609 latu apmērā pārņemto iestāžu finansēšanai. Izdevumi tiek sadalīti sekojoši: Preiļu vakarskolai — 1968 lats, bērnu un jauniešu sporta skolai — 21 176 lats, tehniskās jaunrades centram — 10 036 lats, bērnu un jauniešu centram — 16 852 lats, izglītības pārvaldei — 31 577 lats.

Novada domes deputāti vienbalsīgi nolēma samazināt ceļu fonda ieņēmumus un izdevumus kopsummā par 47 023 latiem.

Iztrādās novada teritorijas plānojuma grozījumus

Novada domes sēdē deputāti vienojās pasludināt Preiļu novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu. Grozījumu izstrādāšanai izveidota darba grupa, tās vadītājs būs pašvaldības izpilddirektors Vladimirs Ivanovs. Bez viņa grupā strādās projektu vadītāja Sanita Meļko, būvvaldes vadītājs Arvils Pundurs, nekustamo īpašumu nodaļas vadītāja Vita Patmalniece, Aizkalnes pagasta pārvaldes vadītāja Gunta Uzuleviča, Saunas pagasta pārvaldes vadītājs Raimonds Rubins un Pelēču pagasta pārvaldes vadītāja Iveta Stašulāne.

Sēdē apstiprināts arī teritorijas plānojuma grozījumu izstrādāšanas darba uzdevums.

Pieņemts lēmums lūgt Valsts Reģionālās attīstības aģentūru piešķirt mērķdotāciju 7000 latu apmērā teritorijas plānojuma grozījumu veikšanai, bet pašvaldības 2010. gada budžetā nolēms paredzēt līdzekļus 3000 latu apmērā līdzfinansējuma nodrošināšanai.

Izskatīja izmaiņas rajona pašvaldības budžetā un speciālajā budžetā

Nemot vērā Ministru kabineta noteikumu «Rajona pašvaldības reorganizācijas kārtība» prasības, novada domes deputāti vienbalsīgi nolēma veikt grozījumus saistošajos noteikumos «Par Preiļu rajona pašvaldības 2009. gada pamatbudžetu».

Ieņēmumu daļa samazināta par 79 771 latu. Tajā skaitā mazāks finansējums būs izglītības pārvaldei, tās metodiskajam centram, informācijas tehnoloģiju centram, bērnu un jauniešu sporta skolai, Preiļu vakarskolai, samazināta mērķdotācija mācību iegādei, kā arī dotācija no pašvaldību izlīdzināšanas

fonda. Līdzekļu atlikums uz gada sākumu — par 6196 latiem mazāks. Arī izdevumu daļa samazināta par 85 967 latiem.

Tāpat veiktas izmaiņas Preiļu rajona pašvaldības speciālajā budžetā, kur ieņēmumu daļa samazināta par 4500 latiem, līdzekļu atlikums gada sākumā — par 3500 latiem mazāks. Līdz ar to par 8000 latiem samazināta arī rajona pašvaldības speciālā budžeta izdevumu daļa.

Grozījumi valsts mērķdotāciju sadalē

Pamatojoties uz grozījumiem likumā «Par valsts budžetu 2009. gadam» un Ministru kabineta noteikumu «Rajona pašvaldības reorganizācijas kārtība» prasībām, Preiļu novada domes deputāti veica grozījumus mērķdotācijas sadalē rajona izglītības iestādēm mācību literatūras iegādei 2009. gadā. Līdzīgi veikti arī grozījumi mērķdotācijas pedagoģisko darbinieku atalgojuma sadalījumā pašvaldību izglītības iestādēm.

Lēma par muzeja pārņemšanu

Novada domes deputāti vienojās, ka Preiļu rajona padomes iestādi — Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju — novada domes pārziņā pārņems ar šī gada 1. decembri. Pašvaldības izpilddirektoram Vladimiram Ivanovam uzdots veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar iestādes pārņemšanu un pārreģistrāciju.

Piešķir naudu kartupeļu tīrāmās mašīnas iegādei

No novada domes budžetā neparedzētiem gadījumiem rezervētajiem līdzekļiem deputāti piešķir 600 latus Preiļu pirmsskolas izglītības iestādei «Pasaciņa» kartupeļu tīrāmās mašīnas iegādei. Ar šādu lūgumu domē bija griezusies iestādes vadītājas vietniece Anna Paura.

Iestāsies «Ezeru zemē»

Atbalstot novada attīstības un infrastruktūras jautājumu komitejas lēmumu, deputāti vienojās, ka Preiļu novads iestāsies biedrībā Eiroreģions «Ezeru zeme». Novada domes nākamā gada budžetā tiks paredzēti 1400 lats biedra naudas samaksāšanai.

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L.Kirillova

Nosargāt sasniegto

Pagājušo nedēļu Preiļu mūzikas un mākslas skolas direktora, rajona skolotāju kora «Latgale», Preiļu novada kultūras centra viru ansambļa vadītāja, Preiļu novada domes deputāta ALBERTA VUCĀNA kabinetā izskatījās kā istā oranžerijā, kur skaistumā un smaržā sacentās cita par citu lepņakas puķes, kas viņam tika dāvētas 60 gadu dzīves un 40 gadu darba jubilejā. Tādu reizi, kad pienāk brīdis atskatīties uz apaļu gadu skaitli, cilvēka dzīvē nav nemaz tik daudz, tāpēc jubīlāram laba vēlējums teica itin liels apsveicēju pulks — draugi, tuvinieki, kolēģi, audzēkņi, dziedātāji. Vienlaikus tika godināts arī otrs jubīlārs, — skolotāja kora mākslinieciskais vadītājs, Daugavpils Universitātes mūzikas katedras dekāns, zinātnu doktors Edgars Znutiņš, kurš svinēja 40. dzimšanas dienu. Jubīlejas reizē Preiļu kultūras namā izskanēja brīnišķīgs skolotāju kora koncerts.

Jau nākamajā dienā pēc svinībām Alberts Vucāns bija aizņemts, gatavojoties ļoti nopietnam notikumam kora dzīvē — otrajam starptautiskajam skolotāju kora festivālam Polijā. Pērn šāda mēroga konkursā Preiļu rajona skolotāju koris ieguva trešo vietu. Vakardien «Novadnieks» uzzināja, ka šoreiz koris atgriezies mājup ar spožiem rezultātiem — izcīnītu otro vietu! Vēl jo vērtīgāka šī uzvara tāpēc, ka uz Poliju skolotāju koris devās bez četriem labu balsu īpašniekiem, kuri tajā pašā laikā Preiļu Rozā kora sastāvā cīnījās par palikšanu televīzijas šovā «Koru kari». Kad kļuvis zināms, ka uz Poliju būs jādodas bez šiem jauniešiem, pēc nedēļu ilgām pārdomām Alberts Vucāns kopā ar Edgaru Znutiņu nolēmuši skolotāju kori papildināt ar jauniem spēkiem — ar mūzikas skolas bijušajiem audzēkņiem. Tagad Alberts Vucāns lepns par visiem saviem dziedātājiem, — gan par panākumiem Polijā, gan par to, kā Preiļu puīši rāda savu varēšanu «koru karos».

Preiļu un rajona muzikālā dzīve nav iedomājama bez Alberta Vucāna enerģiskās darbošanās. Lēnām un neatlaidīgi klausītāji radināti pie labas klasiskās mūzikas, pie teicama kora skanējuma.

Par mūziku, par garīgām vērtībām, par to, ka uz vieniem un tiem pašiem svāriem šajos krīzes laikos tiek svērtas gan materiālās, gan nemateriālās — garīgās vērtības, un kādas sekas tam būs nākotnē, arī ritēja jubīlejas saruna ar Albertu Vucānu.

— Vai tik nozīmīgās svinībās bija sajūta, ka sasniegta kāda virsotne?

— Jā, es patiešām jutos kā nonācis pie kāda atskaites punkta, gribējās abiem ar Edgaru izdarīt kopsavilkumu par visu padarīto. Man nereti svešāki cilvēki ir jautājuši, — ar ko es nodarbojos. Es atbildu, ka dziedu. Jā, protams, viņi saka, un teic, ka tas ir izpriecai, tāpēc gribot zināt, ar ko es pelnu maizi. Cilvēki jau neapjauš, cik daudz smaga darba un talanta vajag ieguldīt, lai koris, ansamblis vai mūzikas skolas audzēkņi uz skatuves noštātos pulēšanas priekšā un ar savu uzstāšanos liktu klausītājiem skriet skudriņām pa muguru.

— Vai mūziķa ceļu bijāt iecerējis jau kopš bērnības?

— Māte un tēvs bija ar labām balsīm, dziedāja baznīcas kori. Kā agrāk cilvēkiem patika dziedāt! Talkās, «klašcinās», Ligo svētkos pinos pieaugušajiem pa kājām, klausījās dziedāšanā un no viņiem jau agrā mazotnē iemācījās tautasdziesmu melodijas. Atceros, kā, ganīdams kolhoza aitas, ar nepacietību gaidīju vakarus, kad bija paredzēta kāda talkas pabeigšana, jo zināju, ka būs skaista kopīga dziedāšana. Sešu septiņu gadu vecumā pašmācības ceļā jau biju iemācījies uz «garmoškā» salikt melodiju. Tēvs man nopirka nelielu akordeonu, un trešajā klasē jau spēlēju itin labi. Arī mācības man paveicās. Paveicās arī ar dziedāšanas skolotājiem. Pirmā bija mana krustmāte — skolotāja, bet vēlāk — Zaķīšu pamatskolā — Staņislavs Klepers, kas man ļoti daudz iemācīja. Viņam esmu pateicīgs arī par doto padomu iestāties Daugavpils mūzikas vidusskolā, kur liktenis saveda kopā ar izcilu pedagoģi Terēziju Broku. Manā dzīvē bijuši arī citi notikumi, par kuriem esmu pateicīgs liktenim, kaut sākumā licies, ka dzīve izspēlēs negantu joku. Piemēram, iestājeksāmenes Mūzikas konservatorijā, uz kuru bija liels audzēkņu konkurss, tiku izgāzts kompartijas vēsturē, kaut arī speciālojos mūzikas priekšmetos atzīmes bija labas. Konservatorijā netiku, jo kādam citam šo vietu vajadzēja vairāk, un ierados strādāt par dziedāšanas skolotāju toreizējā Preiļu 1. vidusskolā. Zvaigznēm labpatika, lai tā notiktu, jo tur es iepazinās ar jauno pionieru vadītāju Vairu, kas vēlāk kļuva mana dzīvesbiedre. Esam uzaudzinājuši dēlu un meitu, stiprus, neatkarīgus, drosmīgus sava ceļa gājējus, esmu laimīgs par savām trim mazmeitiņām, kuras arī jauki dzied.

Skolā ilgi nesanāca strādāt, jo mani iesauca dienēt padomju armijā. Dienēju Rīgā, orķestrī, strādāju ar zaldātu kori. Pēc armijas varēju iestāties koservatorijā jau bez konkursa, taču lepnums un spītība to neļāva darīt. Pa to laiku bija nodibināta mūzikas nodaļa Daugavpils augstskolā, un es iestājos tajā. Apguvu mūzikas pedagoga specialitāti ar kordirģenta specializāciju. Pasniedzēji bija izcili mūziķi. No viņiem mācījos arī to, kādai jābūt pedagoga attieksmei pret audzēkņiem, kā veidot un strādāt ar koriem. Pasniedzēji audzēkņus nevis dresēja, bet ar apbrīnojamu labestību atraisīja viņu spējas un talantus. Šie gadi manā mūžā atmiņā palikuši kā vislabākie. Dziedāju augstskolas kori, ar to devāmies tālos braucienos uz Krasnodaras apgabalu, Narofominsku, arī pa Baltijas valstīm.

Valsts eksāmenus nokārtoju spoži. Man piedāvāja darbu Siguldā, Tukumā, bet es izvēlējos Preiļu 1. vidusskolu. Jau kopš studiju laikiem paralēli strādāju arī Preiļu mūzikas skolā.

— Sākat darbu arī kultūras jomā, — dibinot un vadot korus.

— Tajos laikos Preiļos bija gan sieviešu, gan viru kori, drīz nodibinājās arī skolotāju koris. Spēlēju estrādes ansambli. Mūsdienā jaunatne reizēm prasa, kas ir estrādes mūzika, jo pieraduši tikai pie «nedzīvās» — ierakstu mūzikas. Man nesen piedāvāja biļeti uz Madonnas koncertu Igaunijā, bet es atteicos. Manā uztverē tā nav mūzika, bet tikai šovs, kurā viss skaņu efekts izveidots ar vismodernākās skaņu tehnikas palīdzību, bet māksliniece pati nedzied, tikai skraida pa skatuvi. Ar japāņu sintezatoriem vien var «uztaisīt» tādu mūziku, it kā spēlētu vesels simfoniskais orķestris. Domāju, ka ar laiku cilvēki atkal vēlēties uz skatuves dzirdēt īstu, «dzīvu» mūziku.

Astoņdesmito gadu vidū bija periods, kad mani pierunāja strādāt Līvānu mūzikas skolā, kurā trīs gadus biju direktors. Pēc tam vadīju toreizējo rajona kultūras nodaļu, aizvietoju dekrētā aizgājušo vadītāju. Kad viņa atgriezās, turpināju darbu Preiļu mūzikas skolā, mācīju teorētiskos priekšmetus. Pirms septiņiem gadiem kļuva mūzikas skolas direktors. Pa šo laiku skolā izveidota arī mākslas nodaļa.

— Šis periods sakrīta ar to laiku, kad valsti naudu tērēja ar vērienu, kad pietika attīstībai, izaugsmei, kad vajadzēja tikai gribēt, un viss notika. Bet šis gads izglītībā nesis negribētas, nepatīkamas un kardinālas pārmaiņas.

● Nupat kā izskanējis Alberta Vucāna jubīlejas koncerts, bet viņš jau domā par nākamajiem. Top jauna, Ziemassvētku, programma, ar ko skolotāju koris «Latgale» vēlas uzstāties Preiļu novada un arī citās baznīcās. Foto: A.Šnepsts

Ja vispārīzglītojošajām skolām vismaz kaut kāda naudiņa no valsts budžeta tiek piešķirta, tad mūzikas un mākslas skolām draudēja pilnīga bezizeja, finansējums no valsts tām netika plānots vispār. Kā šādos apstākļos vadīt savus pedagogus, kā mācīt bērnus, ko teikt viņu vecākiem?

— No valdības puses nebija godīgi jūlija, kad visi pedagogi atpūtās atvaļinājumos, arī mūzikas skolu direktori atradās prombūtnē, budžeta grozījumos mūzikas skolas atstāt bez finansējuma, kas nozīmēja šīs nozares sagraušānu. Pateicoties mūzikas skolu direktoru asociācijai, operatīvi sākām rīkoties. Jūlija vidū pieci direktori, to skaitā arī es, dabūjām vizīti pie kultūras ministra Inta Dāldera. Ar viņu tīkoties, apjautām, ka viņš — kolosāls klarnetists, Latvijas Valsts simfoniskā orķestra direktors un mūziķis — attiecībā uz profesionālās ievirzes izglītošanu mūzikā ļoti daudz ko nesaprot.

Mums izdevās kultūras ministram izskaidrot vismaz to, ko nozīmē bērnu muzikālā izglītība pasaules kultūras mantojuma — dziesmu svētku — kontekstā, un viņš mums apsolīja cīnīties, lai nākamā gada valsts budžetā mūzikas un mākslas skolām būtu paredzēts finansējums. Līdz šī gada beigām jātiek galā saviem spēkiem.

Mani mūzikas pedagogi saprata situāciju un neiebilda pret došanos bezalgas atvaļinājumā augustā. Tādējādi izdevās kaut cik iekonomēt, tomēr likmes par slodzi ir ievērojami samazinātas. Paldies Preiļu novada deputātu atbalstam, kas skolai piešķīra līdzekļus četrām pedagogu likmēm. Nācās paaugstināt arī vecāku maksu par mācībām, pieņemt sāpīgus lēmumus par Aglonas un Pelēču filiāļu slēgšanu. Rīgā nodibināta mūzikas un mākslas skolas audzēkņu vecāku biedrība. Sarēķinājām, ka tēti, mamma, vectētiņi, vecmāmiņas kopā esam kādi 200 000 vēlētāji, kas paudis savu nostāju nākamajās Saeimas vēlēšanās, ja valdība pirms tam nemainīs savu attieksmi pret Latvijas kultūru.

Ja finansējuma trūkuma dēļ likvidētu mūzikas skolas, pēc četriem gadiem nebūtu audzēkņu, kas mācās mūzikas vidusskolās un pēc tam — mūzikas akadēmijā. Kur radīsies mūziķi simfoniskajam orķestrim, operai? Valdība nevar darboties tik aktīvi.

Mūsu mazā valsts dod tādu pienesumu

Eiropas un pasaules kultūrai, no Latvijas nākuši tik daudzi pasaulslaveni dziedātāji, mūziķi. Francūži mūs tā arī dēvē — dziedošā tauta.

— Preiļu kultūras dzīvi jūsu vadītā skolotāju kora sadarbība ar Francijas un citu valstu koriem ir ievērojami papildinājusi. Par šiem kontaktiem ne reizi vien esam rakstījuši «Novadniekā», apbrīnojuši jūsu spējas, organizatoriskās dotības, vēlmi un gribēšanu nest Latvijas vārdu pasaulē un otrādi — aicināt ciemos un uzņemt korus no Francijas, Itālijas, Čehijas, kas klausītājus nu jau daudzu gadu garumā iepriecina ar burvīgiem koncertiem. Preiļu mūzikas un mākslas skolai jūsu vadībā izveidojušies un attīstās kontakti ar Utenas (Lietuva) mūzikas un mākslas skolu. Ko jums pašam devuši šie kontakti?

— Daudz iepazīšanos ar interesantiem cilvēkiem, daudz draugu, iespēju baudīt daudz labas mūzikas, uzstāties Eiropas ievērojamākajās pilsētās, katedrālēs, koncertzālēs, izmeklētas un muzikāli izglītotas publikas aplausus. Apceļota gandrīz visa Eiropa, ikvienā valstī sniegti koncerti. Mūzika — tas ir manas dzīves piepildījums.

Esmu gandarīts arī par Preiļu viru ansambli, kuru vadu jau daudzus gadus, un ar ko skatēs gūti daudzi panākumi. Esam iecienīti, mūs bieži aicina sniegt koncertus. Mēģinājumi ir kā sanāksšanas vietas klubīnā, kur pēc mēģinājumiem lietā tiek likts humors, reizēm iedzerties kāds alīnš.

— Vai jums ir kāds sapnis attiecībā uz mūziku, izpildītājiem vai koncerta vietu, un ko gribētos dzirdēt? Ko vēl vēlaties sasniegt?

— Pirms vairākiem gadiem, tieši dzimšanas dienā, tādā pusapajā jubīlejā, kad ar skolotāju kori bijām Parīzē, franču draugi man kā dāvanu sagādāja iespēju noklausīties kolosālu koncertu Parīzes Dievmātes katedrālē. Uzstājās Šveices bērnu koris, spēlēja stīgu instrumentu orķestris, no beigumā skanēja pasakainās katedrāles ērģeles. Sava tēva un mātes piemiņai noliku aizdegta svēcītes. Tā bija skaista dzimšanas diena. Bet vēl man ļoti gribētos dzirdēt kādu koncertu Vīnes operā.

Attiecībā uz to, ko es vēl vēlos, — es vēlos nosargāt sasniegto — nosargāt mūzikas un mākslas skolu.

L.Rancāne

Bezmaksas vakcīnas pret trakumsērgu nepietika

No 28. septembra līdz 2. oktobrim Latvijā turpinās Pasaules trakumsērgas dienai veltīti pasākumi — iedzīvotāju informēšana par vakcinācijas nozīmi trakumsērgas izskaušanā, dzīvnieku vakcinēšana pret šo slimību un skolēnu izglītošana par trakumsērgas bīstamību, «Novadnieku» informē Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) sabiedrisko attiecību daļas vadītāja Ilze Meistere.

Kā uzsvēra speciālisti, mājdzīvnieki, visbiežāk suņi un kaķi, ar trakumsērgu inficējas pēc kontaktēšanās ar slimiem savvaļas dzīvniekiem. Vienīgais efektīvais trakumsērgas profilakses pasākums ir savlaicīga dzīvnieku vakcinācija. Šajā sakarā Latvijas iedzīvotāji, kuru dzīvnieki nav vakcināti pret trakumsērgu, tika aicināti

doties uz veterinārām klīnikām un pie pašvaldībās privāti praktizējošajiem veterinārārstiem, lai vakcinētu savus dzīvniekus ar bezmaksas vakcīnu.

Taču, kā «Novadniekam» atzina vairāki bijušie Preiļu rajona teritorijā praktizējošie veterinārijas speciālisti, piešķirto valsts apmaksāto vakcīnu bijis krietni par maz, lai pietiktu visiem dzīvnieku īpašniekiem, kuri akcijas laikā vēlējas sapotēt savus dzīvniekus. Preiļos, Riebiņos un Silajānos praktizējošais veterinārārsts Andris Pastars pastāstīja, ka viņam bijušas iedalītas tikai 10 bezmaksas vakcīnas. Tās izmantotas jau pirmajās akcijas dienās, bet pārējiem interesentiem nācies atteikties bezmaksas poti vai piedāvāt mājdzīvnieku potēšanu par maksu. Līdzīgi situācija veidojusies arī Līvānos. Veterinārārste Inese Usāne teica, ka piešķirtas tikai 20 bezmaksas vakcīnas devas.

Interese par akciju pilsētā bijusi liela, tāpēc SIA «Līvānu veterinārais serviss» uzņēmies sponsora lomu, apmaksājot nepieciešamās vakcīnas devas no saviem līdzekļiem.

Toties Aglonas novadā un Preiļu novada Pelēču pagastā praktizējošā veterinārārste Aija Strole atzina, ka lauku teritorijās iedzīvotāji par savu dzīvnieku bezmaksas vakcināciju interesējušies visai maz. Akcijas trešajā dienā ārstei piešķirtās trakumsērgas vakcīnas devas vēl bijušas neizmantotas.

Pārtikas un veterinārā dienests kopš 2005. gada veic visaptverošu savvaļas dzīvnieku orālo vakcināciju pret trakumsērgu. Tās rezultātā četru gadu laikā trakumsērgas gadījumu skaits ir samazinājies vairāk nekā četras reizes. Ja 2005. gadā valstī konstatēti 421 dzīvnieku saslimšanas gadījums ar trakumsērgu, tad pērn konstatēti tikai 110 gadījumi, bet šī gada sešos

mēnešos — 36 slimī dzīvnieki.

Par to, ka situācija ir drošāka, pārliecināti arī «Novadnieka» aptaujātie veterinārārsti. Savvaļas dzīvnieki ar trakumsērgu gan slimo mazāk, taču lapsu un jēnotsuņu skaits pēdējā laikā ir ievērojami pieaudzis. Tas nozīmē, ka slimība varētu uzliesmot, un to ir grūti prognozēt. Kā teic A. Pastars, pēc viņa aplēsēm, Preiļos varētu būt vakcinēta apmēram puse no mājdzīvniekiem (suņiem un kaķiem), lai gan vakcinācija ar likumu noteikta kā obligāta lieta. Situācijai pienācīgi neseko arī pašvaldība.

Pasaules trakumsērgas dienai veltīto pasākumu laikā veterinārārsti apmeklēja arī skolas, kur jaunāko klašu skolēniem stāstīja, kas ir trakumsērga, kā atpazīt slimu dzīvnieku un kā rīkoties, ja bērns ir nonācis ar to saskarsmē.

Sagatavoja L. Kirillova

Trūcīgās personas no pacientu iemaksām atbrīvotas no 1. oktobra

Trūcīgo personu atbrīvošana no pacientu iemaksām, kas tiek istenota kā viens no Sociālā drošības tīkla stratēģijas pasākumiem, sākas 1. oktobrī. Lai arī šobrīd grozījumi Ministru kabineta noteikumos, kas regulē veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību un paredz no līdzmaksājumiem atbrīvot trūcīgās personas, nav bijuši publicēti «Latvijas Vēstnesī», tie tiks piemēroti ar 1. oktobrī, informē Veselības ministrijas (VM) Komunikācijas nodaļa. Jau ziņots, ka no 1. oktobra trūcīgajiem pacientiem vairs nebūs jāmaksā 50% no valstī noteiktās pacientu iemaksas.

Tāpat paredzēts, ka trūcīgajām personām vairs nebūs jāmaksā arī 15 latu līdzmaksājums par vienā ārstēšanās

reizē veiktajām ķirurģiskajām operācijām.

Turklāt rasta iespēja, ka, saņemot ārstēšanos dienas stacionārā, trūcīgie pacienti bez maksas pirms vai pēc ārstēšanās varēs uzturēties ārstniecības iestāžu izveidotajās «viesnīcās».

Tāpat tiks paplašināta pacientu mājas aprūpe un mājas aprūpes sniedzēju tīkls. Šajā darbā tiks iesaistītas tieši pārprofilējamās slimnīcas un to darbinieki reģionos, kas būtiski atvieglos arī sociālo situāciju darbiniekiem šajās iestādēs.

Atgādinām, ka no 1. oktobra trūcīgajām personām arī izdevumi par kompensējamajiem medikamentiem vai medicīnas ierīcēm tiks apmaksāti pilnā apmērā, ja pa-

cients laika periodā no 1. oktobra līdz 31. decembrim būs samaksājis 12,5 latus. 2010. gadā visi izdevumi par kompensējamajiem medikamentiem tiks apmaksāti, ja trūcīgā persona būs samaksājusi 50 latus gada laikā.

Papildus informācijai: Iedzīvotāji var tikt atzīti par trūcīgiem Ministru kabineta noteikumos noteiktajā kārtībā (noteikumi nr. 214 03.03.09). Attiecīgo izziņu pēc iesnieguma saņemšanas un izvērtēšanas iesniedz pašvaldības sociālais dienests. Lai varētu saņemt sev pienākošos atvieglojumus un atbalstu, Veselības ministrija aicina trūcīgos iedzīvotājus laicīgi iesniegt nepieciešamos dokumentus izziņu saņemšanai.

Skolas izziņas ģimenes valsts pabalsta saņemšanai turpmāk nebūs nepieciešamas

Lai ģimenes valsts pabalstu varētu saņemt, bērnam sasniedzot 15 gadu vecumu, ja viņš turpina mācīties vispārizglītojošā skolā, līdz šim katru rudenī, uzsākot skolas gaitas, bija nepieciešama izziņa no skolas, kas apliecina, ka bērns mācās. Šādas izziņas ir nepieciešamas arī bāreņiem, kas turpina mācīties augstskolā dienas nodaļā, lai varētu saņemt apģādnieka zaudējuma pensiju, informē

Edīte Olupe, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) preses sekretāre.

Turpmāk šādas izziņas VSAA vairs nebūs jāiesniedz, jo nepieciešamo informāciju par vispārizglītojošo skolu audzēkņiem VSAA varēs saņemt elektroniski. Par šīs informācijas saņemšanu VSAA ir vienojusies ar Izglītības un zinātnes ministriju, un dati par aptuveni 102 tūkstošiem

vispārizglītojošo skolu audzēkņu jau ir VSAA rīcībā.

Šādas izziņas pagaidām vēl ir nepieciešamas arodvidusskolu audzēkņiem, kuri līdztekus amatam iegūst arī vidējo izglītību, kā arī studentiem, kuri saņem apģādnieka zaudējuma pensiju.

Uzziņai: ģimenes valsts pabalsta saņēmēju skaits — 384 000; pabalsta apmērs — 8 latu.

Novadu pašvaldībām kompensēs skolēnu pārvadājumiem izlietos līdzekļus

Ministru kabinets 29. septembrī atbalstīja Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) sniegto priekšlikumu līdz 2011. gada 31. decembrim novadu pašvaldībām kompensēt skolēnu pārvadājumiem izlietos līdzekļus, informē Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja vietniece Ilze Dišlere.

Lai pašvaldības ekonomiskās lejuplīdes laikā spētu nodrošināt tām paredzētās

funkcijas, RAPLM sagatavotie priekšlikumi paredz pašvaldībām reorganizēto un likvidēto vispārējo un profesionālo izglītības iestāžu skolēnu braukšanas izdevumu kompensēšanai no valsts budžeta piešķirt līdzekļus 90 procentu apmērā no pašvaldības budžeta faktiskajiem izdevumiem.

Kompensācijas apmēru katrā novada pašvaldībā aprēķinās ministrijas padotībā esošā Valsts reģionālās attīstības aģentūra.

Kompensācijas tiks aprēķinātas, ņemot vērā kompensācijas apmēru par visiem reorganizēto un likvidēto vispārējo un pro-

fesionālo izglītības iestāžu izglītojamo braukšanas izdevumiem mācību gadā, kas veikti no pašvaldību budžeta līdzekļiem, aģentūrā iesniegto reorganizēto un likvidēto vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo skaitu attiecīgajā mācību gadā, kam pašvaldība sniegusi braukšanas pakalpojumus vai kompensācijas bijēšu iegādes izdevumus un dienu skaitu mācību gadā.

Grozījumi noteikumos par pasažieru kategorijām, kuras tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tīk-

la maršrutos, izstrādāti sadarbībā ar Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda ekspertiem, lai finansiāli stiprinātu novadu pašvaldības un nodrošinātu transporta pakalpojumus izglītības sistēmā.

RAPLM apkopotā informācija liecina, ka izglītības sistēmas reformas un skolu tīkla optimizācijas rezultātā uz šā gada 1. septembri likvidētas 59 skolas un 68 skolas reorganizētas, pārveidojot tās par pirmsskolas izglītības iestādēm, saglabājot sākumskolas izglītību vai pievienojot citai novada teritorijā esošai skolai.

No 1. oktobra mazumtirdzniecībā drīkst tirgot tikai 95. markas benzīnu un dīzeļdegvielu ar 5% biodegvielas piejaukumu

Ekonomikas ministrija (EM) atgādina, ka no 1. oktobra Latvijā 95. markas benzīns un dīzeļdegviela tiek tirgoti ar 5% obligāto biodegvielas piejaukumu. Svarīgi atzīmēt, ka obligātais 5% biodīzeļdegvielas piejaukums neattiecas uz arktiskos un bargos ziemas apstākļos izmantojamu 0., 1., 2., 3., 4. klases dīzeļdegvielu, ziņo EM Sabiedrisko attiecību nodaļa.

Vēlami atgādināt autobraucējiem, ka degviela ar 5% biodegvielas piejaukumu ir

piemērota jebkura tradicionālā auto dzinēja, ūdenstransporta motora, dārza tehnikas u.c. iekšdedzes mehānisma darbināšanai un tiem nav nepieciešams veikt īpašu pielāgošanu.

Līdz ar 5% obligāto biodegvielas piejaukuma ieviešanu 95. markas benzīnam un dīzeļdegvielai samazināsies importētās degvielas apjoms par biodegvielas apjomu, kas tiks sarazots un pievienots Latvijā.

Kā jau iepriekš informējām, no šī gada 1. oktobra Latvijā bezsvina 95. markas benzīnu atļauts realizēt tikai ar pievienotu bioetanolu no 4,5 – 5% no kopējā benzīna

tilpuma un dīzeļdegvielu tikai ar pievienotu biodīzeļdegvielu, kas iegūta no rapšu sēkļu eļļas, 4,5 – 5% apjomā no kopējā galaprodukta daudzuma. Vienlaikus atgādinām, ka prasība par obligāto 5% biodīzeļdegvielas piejaukumu neattiecas uz arktiskos un bargos ziemas apstākļos izmantojamu 0., 1., 2., 3., 4. klases dīzeļdegvielu.

Ieviešot 5% obligāto biodegvielas piejaukumu, Latvijā tiks veicināta ne tikai atjaunojamo energoresursu izmantošana, samazināts CO₂ izmešu daudzums atmosfērā, bet arī «sildīta» Latvijas ekonomika, veicinot biopiedevu ražošanu Latvijā un to

piejaukšanu fosilajai degvielai akcizēto preču noliktavās Latvijas teritorijā. Kā jau iepriekš ziņots, uzņēmējiem tiek piešķirtas nodokļu atlaides par degvielu, kurai biokomponente tiek pievienota Latvijā.

Daudzās Eiropas valstīs jau tiek lietota degviela ar biodegvielas piejaukumu, kā piemēram, Lietuvā šāda degviela visās degvielas uzpildes stacijās tiek pārdota jau kopš 2007. gada 1. janvāra. Tāpat 5% biodegvielas piejaukums ir ieviests arī Vācijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Dānijā un citās Eiropas valstīs.

Materiālus sagatavoja T.Elste

Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radišana — ar ES atbalstu

Lauku atbalsta dienests izsludinājis atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu Eiropas Savienības Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Lauku attīstības programmas pasākumam «Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radišana».

Vienu mēnesi, no 16. oktobra līdz 16. novembrim, mikro, mazie, vidējie un lielle uzņēmumi varēs iesniegt projektus, lai to apstiprināšanas gadījumā rastu iespēju saņemt Eiropas Savienības atbalstu biznesa uzsākšanai, attīstībai vai darbības profila maiņai. Tā ir

projektu iesniegumu trešā kārtā, kuras pieejamais publiskais finansējums ir 10 000 000 latu. Kārtā iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir divu gadu laikā no Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Kā «Novadnieku» informē Viduslatvijas Lauku attīstības biroja lauku attīstības speciāliste Aina Golubeva, projekti saistīti ar aktivitāti «Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radišana». Tas nozīmē, ka tiks atbalstīta lauksaimniecības produktu pārstrādes efektivitāte, veicināta lauksaimniecības produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošana, kā arī palielināts bioloģiskās

lauksaimniecības, integrētās lauksaimniecības un Latvijas agroklimatiskajiem apstākļiem un tradicionālajām ražošanas metodēm raksturīgais pārstrādes produktu klāsts.

Šajā aktivitātē atbalstāmās darbības ir:

✓ lauksaimniecības produktu pārstrāde (arī iepakojšana un pirmapstrāde), jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana;

✓ lauksaimniecības produktu pārstrādei (arī iepakojšanai un pirmapstrādei) paredzētu jaunu būvju celtniecība un esošo būvju rekonstrukcija;

✓ vides aizsardzības jomā pārstrādes uzņēmumu vispārējās darbības uzlabošana.

Projekta attiecināmās izmaksas attiecas uz jaunu iekārtu, tehnikas un aprīkojuma iegādi, laboratorijas un kvalitātes kontroles tehniku un iekārtām, enerģētiskajām iekārtām un tehniku, datorizētā pārstrādes procesa vadības un kontroles tehniku un iekārtām, ūdensapgādes un ūdens attīrīšanas iekārtām, kanalizācijas, notekūdeņu un dūmgāzu attīrīšanas iekārtām, apkures un ventilācijas iekārtām, kā arī būvniecības un rekonstrukcijas izmaksām, tieši ar pārstrādi nesaistītām izmaksām, personāla atpūtas telpām, teritorijas labiekār-

tošanu utt.

Paredzamā atbalsta intensitāte ir atšķirīga. Tā mikro, mazajiem un vidējiem komersantiem tā ir 40% apmērā, pārējiem uzņēmumiem — 25% apmērā. Atbalstu gan nepiešķirs uzņēmumiem, kuros ir 750 un vairāk darbinieki un kuru neto apgrozījums pārsniedz 140 miljonus latu.

Projekta maksimāli attiecināmo izmaksu summa: 4 010 000 latu gaļas, piena un graudu uzņēmumā, 2 130 000 latu piena un gaļas sektora jaunā pārstrādes uzņēmumā un augļu un dārzeņu pārstrādes uzņēmumā, kā arī 710 000 latu pārējo lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumā.

Paredz atvieglot svaigpiena realizēšanas prasības siera ražošanai

Zemkopības ministrija (ZM) izstrādājusi Ministru kabineta (MK) noteikumu projektu «Noteikumi par kvalitātes prasībām svaigpienam, kas paredzēts siera ražošanai ar nogatavināšanas laiku vismaz 60 dienas», informē ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Viktorija Kalniņa.

Noteikumu projektā ir noteiktas prasības, kas jāievēro attiecībā uz dzīvnieku veselību, dzīvnieku novietni un piena higiēnu un kvalitāti. Tāpat noteikumu projekts paredz to laboratoriju kritērijus, kurās var veikt svaigpiena kvalitātes kontroles analīzes, kā arī laboratoriju, uz kuru Pārtikas un veterinārais dienests nosūta pā-

raugus, ja rodas strīds starp svaigpiena ražotāju un pircēju. Noteikumu projektā tiek samazināts administratīvais slogs attiecībā uz ražotāju un pārstrādātāju vienošanos par svaigpiena realizēšanu, kā arī veikti redakcionāli labojumi.

Paredzams, ka noteikumu projekts aizstās šobrīd spēkā esošos MK 2006. gada 14. novembra noteikumus nr. 931 «Noteikumi par kvalitātes prasībām svaigpienam, kas paredzēts siera ražošanai ar nogatavināšanas laiku vismaz 60 dienas, un kvalitātes atbilstības novērtēšanu».

Noteikumu jaunā redakcija jāpaziņo Eiropas Komisijai, lai to varētu saskaņot ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Noteikumu projekts stāsies spēkā pēc tā apstiprināšanas valdībā un publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

Izmaiņas lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas kontroles kārtībā

Valdība apstiprināja Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu «Grozījumi Ministru kabineta 2008. gada 2. jūnija noteikumos nr. 401 «Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības, kā arī kontroles kārtība»».

Kā «Novadnieku» informē ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Viktorija Kalniņa, noteikumos «Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības, kā arī kontroles kārtība» noteiktas lauksaimniecības produktu — augļu, dārzeņu un kartupeļu — integrētās audzēšanas, uzglabāšanas un marķēšanas prasības, kā arī kontroles kārtība.

Grozījumi paredz prasību, ka audzētājam, uzsākot integrēto audzēšanu, iesnie-

gumā būs jānorāda tirdzniecības perioda sākums, kā arī jāvienojas par pārbaudes laiku saimniecībā ar Valsts augu aizsardzības dienesta inspektoru, kas iepriekš nebija noteikts.

Tāpat noteikumu projekts paredz, ka integrēti audzēti lauksaimniecības produktu audzētājs vai izplatītājs produkciju varēs marķēt ar nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas produkta marķējumu «Kvalitatīvs produkts» saskaņā ar normatīvajiem aktiem par prasībām pārtikas kvalitātes shēmām, to ieviešanas, darbības, uzraudzības un kontroles kārtību.

Noteikumu izmaiņas izstrādātas, konsultējoties ar Lauksaimniecību organizāciju sadarbības padomi (LOSP), «Latvijas augļkopju asociāciju», biedrību «Latvijas dārznieks» un Valsts augu aizsardzības dienestu. Noteikumu projekts stāsies spēkā pēc tā publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

SPECIĀLISTA PADOMI

Kā apkarot nevēlamos vilka zobus rudzos

Šoruden ražas novākšanas laikā zemnieki sūdzējās par vilka zobu jeb melno graudu klātbūtni ražā. Graudu pārstrādes kombināti tādu labību pieņēma ar «gariem zobiem» un brāķēja, jo melno graudu sklerociji satur alkaloīdus, tādēļ tie ir indīgi un nav lietojami pārtikai un lopbarībai. Arī Eiropas Komisijas regula nr. 824/2000 nosaka, ka intervencei iepērkamo rudzu ražā melno graudu ipatsvars nedrīkst pārsniegt 0,05%. Šī gada laikā apstākļi bijuši labvēlīgi infekcijas attīstībai, tāpēc ar problēmu saskārušies daudzi.

Inficē pirms apputeksnēšanās

Kā stāsta Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) Augu aizsardzības departamenta Integrētās augu aizsardzības daļas vecākā referente Inta Jakobija, melno graudu veidošanos ierosina asku sēne *Claviceps purpurea*. Šīs infekcijas avots ir sklerociji, kas saglabājušies augsnē vai sēklā. Sklerocijiem dīgstot, veidojas augļķermeņi, kuros attīstās asku sporas.

Sporas parasti izlido ap rudzu

ziedēšanas laiku pirms apputeksnēšanās un inficē ziedus. Jau apputeksnētie ziedi ir aizsargāti no šīs infekcijas.

Slimības pazīmes uz augiem pamatā ir melno graudu nobriešanas laikā, kad inficētajos sēklaizmetņos graudu vietā attīstās sklerociji. Tie ir nedaudz lielāki par graudiem, izliekti un tumši violetā vai melnā krāsā. Šī iemesla dēļ arī radies pieminētās infekcijas tautā lietotais nosaukums *vilka zobi*.

Izplatīti visos reģionos

VAAD kaitīgo organismu monitoringa speciālistu veiktajos novērojumos melno graudu infekcijas pirmās pazīmes šogad tika konstatētas jūlija vidū Vidzemes reģionā. Augusta sākumā infekcija tika konstatēta arī Kurzemē un Latgalē — Dagdas, Viļānu, Daugavpils, Kārsavas apkaimē esošajos rudzu laukos.

Vidējā infekcijas izplatība pārbaudītajos laukos vairumā gadījumu bija neliela un svārstījās no dažām līdz 4% inficētām vārpām. Vairumā gadījumu melnie graudi tika atrasti lauka malās vai gar tehnoloģiskajām slīdēm augošu rudzu vārpās. Kādā saimniecībā Cēsu pusē ar melnajiem grau-

diem bijas inficētas 20 – 40% rudzu vārpas. Aptaujājot zemnieku, atklājies, ka šajos laukos rudzi tiek audzēti atkārtoti un sēkla nav bijusi kodināta.

«Malas efekts» un citi faktori

Melnie graudi ar nelielu izplatību tiek konstatēti katru gadu, taču nozīmīgākā infekcija graudaugu ražā Latvijā tika konstatēta 2004. gadā. Pēc tam tika veikti pētījumi rudzu un tritikāles sējumos, lai noskaidrotu melno graudu epidemioloģiju Latvijas apstākļos.

Pētījumi apstiprināja, ka galvenā sklerociju masa veidojas lauka malās. Šis «lauka malas» efekts īpaši izteikts atkārtotos rudzu sējumos vai pēc *Claviceps purpurea* saimniekaugumi — melnie graudi ir sastopami uz vairāk nekā 200 saimniekaugumiem un graudzālēm.

Divu gadu novērojumi liecināja, ka viens no būtiskākajiem faktoriem, kas ietekmē asku izplatību, ir atzalu (graudzāļu stiebrs ar ziedkopu, kurā neattīstās graudi) daudzums rudzu sējumos. Atzalas pagarina rudzu ziedēšanas laiku un līdz ar to pagarinās arī iespējams inficēšanās laiks. Tāpat

melno graudu izplatību ietekmē rudzu un tritikāles sējumu biežība. Retākos sējumos melno graudu skaits lauka malās būtiski neatšķiras, taču lauka vidū izretotos sējumos to izplatība ir lielāka.

Būtiskas atšķirības melno graudu izplatībā starp dažādām šķirnēm pētījumā netika konstatētas. Tomēr tiek pieminēta tendence, ka, piemēram, hibrīdo šķirņu rudzi inficējas vairāk. Tas varētu būt izskaidrojams ar to, ka šiem rudziem veidojas mazāk putekšņu, tie ir smagāki, tos sliktāk pārnēsā vējš, arī dīgšanas intensitāte ir zemāka, bet ziedēšanas periods garāks.

Ierobežojošie pasākumi

Viens no galvenajiem pasākumiem, kas ierobežo melno graudu infekciju uz lauka un ražā, ir sertificētas sēklas izmantošana sējai. Ministru kabineta noteikumi nr. 120 «Labības sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi» nosaka maksimālo pieļaujamo sklerociju vai sklerociju daļu pieļaujamu rudzu sēklas materiālā — vienā kilogramā bāzes sēklas pieļaujami divi gabali, vienā kilogramā sertificētas sēklas (iz-

ņemot hibrīdos rudzus) — seši gabali un vienā kilogramā hibrīdo rudzu sertificētas sēklas — astoņi gabali sklerociju.

Ja konkrētajā laukā konstatēta infekcija, nepieciešama izlases veida ražas novākšana, atsevišķi novācot ar melnajiem graudiem inficētās platības, piemēram, gar lauka malām un tamlīdzīgi.

Infekciju ierobežo speciālu tīrīšanas galdu izmantošana ražas attīrīšanai no melnajiem graudiem, augu sekas ievērošana, savvaļas graudzāļu iznīcināšana veģetācijas periodā un lauka malu apļaušana pirms graudzāļu noziedēšanas, kā arī augsnes apvēršana, jo sklerociji nedīgst dziļumā, kas lielāks par sešiem centimetriem.

Tomēr būtiskākais pasākums ir sēklas kodināšana. *Vilka zobu* jeb melno graudu ierobežošanai ziemas kviešu, rudzu un tritikāles sēklās Latvijā pašlaik reģistrētā kodne ir *Baritons 075 s.k.* Svarīgi ievērot, ka kodināšana ar šo preparātu efektīvi samazina melno graudu sklerociju dīgšanu un augļķermeņu veidošanos, taču neierobežo augsnē esošo infekciju.

Izmantoti materiāli no www.vaad.gov.lv

Jaunais mācību gads interešu izglītībā

Kopš 1. septembra bijusī rajona padomes izglītības iestāde — rajona bērnu un jauniešu centrs — nonācis Preiļu novada domes pakļautībā, un tā oficiālais nosaukums tagad ir Preiļu novada bērnu un jauniešu centrs. Arī šo interešu izglītības iestādi skārušas dažādas ar krīzi un teritoriālo reformu saistītas pārmaiņas. Septembris aizritējis, apzinot un pielāgojoties jaunajiem apstākļiem, vienlaikus uzņemot audzēkņus un uzsākot darbu pulciņos. Pašlaik bērnu un jauniešu centrs jau darbojas pilnā sparā, tiesa, — ne tik vērienīgi, kā iepriekšējos gados, kad tika rīkoti konkursi, skates, saietī, tikšanās, nodarbības visu rajona skolu bērniem. Tagad tā aktivitātes notiks vienīgi novada robežās, tomēr līdz gada beigām tiks pildītas funkcijas arī kā rajona iestādei.

Jauni piedāvājumi

Jauno mācību gadu uzsākām ar jauniem piedāvājumiem, «Novadniekam» stāstīja Preiļu novada bērnu un jauniešu centra direktore Aija Caune. Kopumā bērniem un jauniešiem tiek piedāvātas 19 interešu izglītības programmas, kurās izveidota 31 nodarbību grupa. Centrā pieteikušies 388 bērni (pagājušajā mācību gadā bija vairāk nekā 600). 13 interešu izglītības programmas, kas tika realizētas ārpus Preiļu novada, slēgtas sakarā ar to, ka finansējums interešu izglītībai pienāk uz katru novadu atsevišķi. Kāda situācija finansējuma ziņā būs nākamajā budžeta gadā, tas pagaidām vēl nav zināms.

Atrastas iespējas izveidot arī divas jaunas programmas — frizierstudiju un zīmēšanas pulciņu. Pedagoģe, kas līdz šim vadīja radošo darbnīcu «Krāsu draugi», sakarā ar atalgojuma samazināšanu, izvēlējusies darbu pamest, taču daudzi bērni vēlas zīmēt, tāpēc tapis zīmēšanas pulciņš, ko vadīs mākslas pedagogs Kazimīrs Anspaks. Arī līdz šim iecienītā klubīņa «Saimniecīte» skolotāja aizgājusi no darba.

Dažādas izmaiņas piedzīvojušas arī pārējās interešu izglītības programmas. Piemēram hobijdarbnīcā, kurā var nodarboties audzēkņi no 1. līdz 12. klasei, notiks tematiskās radošās darbnīcas — rotaslietu (auskaru) izgatavošana

no netradicionāliem materiāliem. Hobijdarbnīcu vada skolotāja Veronika Smane. Darbnīcā «Es protu», ko vada Vija Kokoriete, atvērta filcēšanas grupa. Uz to aicināti visi, kam interesē darbošanās ar vilnas velšanu. Filcēt nozīmē ar speciālu adatiņu palīdzību no vilnas kārsūma veidot dažādus smalkus darbiņus — dzīvnieciņus, puķes, rotaslietas, maciņus, somiņas. Pārveidota arī angļu valodas programma. Atbilstoši audzēkņu vecumam tā sadalīta četros posmos. Pirmajā bērniem piedāvā apgūt dziesmas, spēles un rotaļas angļu valodā kopā ar draugiem, otrajā — ar Disneļendas varoņu palīdzību, izmantojot dziesmas un īsas ludiņas, trešajā, — sarakstoties ar draugiem no Lielbritānijas, bet ceturtajā grupā «Angļu valoda tavai karjerai» tiek piedāvāts apgūt zināšanas angļu valodā sarunvalodas līmenī. Angļu valodu mācīs skolotāja Jeļena Zitāne. Šai programmai jau tagad esot necerēti liela piekrišana. Pirmo reizi sākusi darboties frizierstudija, ko vada Antonija Rubine. Trešdienās tiek piedāvāta arī «Meistarklase», kurā nodarbības vadīs dažādi speciālisti. Tajā nebūs vecuma ierobežojuma, bērni varēs ierasties pat ar vecmāmiņām, un ikreiz noteiktā laikā — trijās stundās — praktiski izgatavot kādu lietiņu.

Oktobrī uzsāka arī pirmsskolas estētikas skoliņas «Ābecīte» darbošanās. To vada skolotāja

● Egils Sirmais priecīgs par skaisto kārtojumu, ko izveidojis floristikas meistarklases nodarbībās.

Anita Kolosova. Ar mazajiem dejojājiem ritma deju grupā «Elize» strādās Ilze Broka, bet mūzikas studiju, kas populāra ar popgrupu «Lāsītes» un pirmsskolas grupu «Mazās lāsītes», un deju studiju vadīs Daina Erte, datorklubu — Juris Erts un Ivars Pakers. Centra paspārnē darbosies arī jauktais vokālais ansamblis (Preiļu Valsts ģimnāzijā, vada Ilze Rožinska), mūzikas pulciņš (Pelēču pamatskolā, vada Romualds Kairāns), vokālais ansamblis (Salas pamatskolā, Jāzeps Skutelis). Sporta izglītības programmā Dzintras Šmukstes vadībā darbojas dambretes pulciņš. Jaunie dambretisti dažāda mēroga sacensībās gūst labus rezultātus. Interesantas solās būt nodarbības arī jaunatnes darba programmā, ko vada Aija

Caune.

Septembrī bija organizēts īpašais iepazīšanās piedāvājums, kurā laikā bērni piedalījās dažādās nodarbībās: no lapām veidoja rudens puķes, filcēja, dziedāja karaoke, izgatavoja auskarus, apgleznoja zīda lentītes, mezgloja rokassprādzes, veidoja frizūras, apdrukāja kreklīņus.

Maksa par pulciņiem nemainījās, algas samazinājās

Novada dome apstiprinājusi maksu par darbošanos pulciņos, tā ir robežās no 1,20 līdz 5,60 latiem mēnesī, un pēdējo gadu laikā nav mainījusies. Visdārgāk vecākiem izmaksās bērnu nodarbības angļu valodas pulciņos un

«Ābecīte». Programmas daļēji finansē arī pašvaldība. Valsts mērķdotācijas interešu izglītībā veidojas no skolēnu skaita attiecīgās pašvaldības vispārīgizglītības mācību iestādēs. Pašlaik Preiļu novada bērnu un jauniešu centru apmeklē arī bērni no kaimiņu novadiem, kā arī pie vecvecākiem dzīvojošie bērni, kuru deklarētā dzīvesvieta ir pat Rīgā. Pagaidām interešu izglītībā savstarpējie norēķini ar likumu nav noteikti.

Interešu izglītības pedagogi, tāpat kā vispārīgizglītīgo skolu skolotāji, piedzīvojuši algas samazinājumu. No darba aizgājusi līdzšinējā direktore vietniece, tagad šos pienākumus, apvienojot ar izglītības metodīķes darbu, veic Anita Kolosova. Bez pedagoģiskajiem darbiniekiem centrā uz nepilnām likmēm strādā arī četri tehniskie darbinieki: lietvede, saimnieciskās daļas vadītājs, autovadītājs, dežurants, kuriem alga tiek maksāta no pašvaldības budžeta. Arī viņi piedzīvojuši algas samazinājumu, bet vasaras mēnešos bija spiesti doties bezalgas atvaļinājumos.

Līdz šim interešu izglītības vadošā iestāde Latvijas mērogā bija Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs. Tagad tā funkcijas pārņēmis Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centra interešu izglītības un tālākizglītības departaments.

Līdz budžeta gada beigām sakarā ar finansējuma izsīkumu interešu izglītības pasākumi valsts mērogā nav paredzēti, stāstīja Aija Caune. Nākamais ir skolēnu dziesmu svētku gads. Šim notikumam gatavojas gan kori, gan deju un folkloras kopas, gan lietiskās mākslas pulciņi. Notiks arī atlases skates. Preiļu bērnu un jauniešu centrs apņēmis sarīkot dziesmu svētkiem veltītās Latgales reģiona vizuālās mākslas izstādi — skatī.

L.Rancāne

Mazpulcēni Rogovkā atrod «zeltu un naftu»

Izmaiņas Latvijas novadu politikā un arī ekonomikā ir skārušas mūsu ļoti draudzīgo bijušā Preiļu rajona septiņu mazpulku lielo pulku. Soreiz uz Latgales novada mazpulku rudens forumu aizbraucām tikai no Livānu novada. Par to jāsaņem liels paldies Livānu novada domei, kura mūs atbalstīja un piešķīra autobusu.

26. septembrī Jersikas (mazpulka vadītāja Ina Smelcere un mazpulcēni Linda Smelcere, Guntis Lietaunieks un Elīna Vorobjova), Livānu (Dace Rudzāte un mazpulcēni Māra Rudzāte, Ineta Leine un Lilita Kalvāne) un Rožupes (Aija Usāne un mazpulcēni Dita Kūkusiņa, Ilona Jurčišina un Laura Pundure) mazpulku pārstāvi devās uz Rogovkas vidusskolu, lai parādītu un aizstāvētu savus mazpulcēnu projektus, tirgotos ar pašu ražojumiem un ap-

skatītu citus. Pratām mēs sevi gan parādīt, gan iegūt atzinību. Īpaši tika novērtēta Rožupes mazpulka instalācija un Ilonas Jurčišinas projekts par kartupeļiem, Inetas Leines darbs par fenoloģiju no Livānu mazpulka un Lindas Smelceres projekts par Madaliņas baznīcu no Jersikas.

Mazpulcēni ne tikai nopietni aizstāvēja savus zinātniski pētnieciskos projektus, bet arī darbojās radošajās darbnīcās, gāja ekskursijās un aktīvi improvizēja par tēmu «Kāpēc jauki dzīvot Rogovkā?». Īsā skečā mazpulcēni parādīja, ka turpat, uzrokot vietojo mazdārziņu, var atrast gan naftu, gan zeltu.

D.Rudzāte,
279. Livānu novada
mazpulcēnu
koordinatore

● Livānu novada
mazpulcēni mazpulku
skatē Rogovkā.

Nosvinēts 60. priesterības gads

19. septembrī Daugavpils sv. Pētera ķēdēs baznīcā notika svinības — dekāns Aleksandrs Madelāns bija aicinājis ticīgos un priesterus viņa 60 gadu priesterības jubilejā pateikties Dievam par ilgajiem Baznīcai un ticīgajiem nokalpotajiem gadiem.

Dievkalpojumu vadīja Rēzeknes — Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis. Svētajā Misē dalījās pāvesta nuncijs Baltijas valstīs Ekseleņce arhibīskaps Luidži Bonacci un Žitomiras bīskaps E. Jānis Purvinskis. Koncelebrā dalījās 50 priesteri un prelāts Edmunds Dovgelovičs no Minskas. Bija pārstāvēti arī citu konfesiju priesteri — Daugavpils luterāņu bīskaps Einārs Alpe, Daugavpils luterāņu dekāns Aivars Gusevs, Borisa Ģleba pareizticīgo pāvests tēvs Georgijs, kā arī vecticībnieku draudžu pārstāvji Aleksejs Žilko un Ilja Žilko.

Noskaņu jo svinīgāku dārtija širsnīgā daudzo ticīgo klātbūtne. Šādā pacilājošā gaisotnē izskanēja diecēzes bīskapa Jāņa Buļa teiktie vārdi latviešu, poļu un krievu valodā. Bīskaps uzsvēra priesteru nozīmi Baznīcas dzīvē un arī jubilāra veikumu kalpošanas 60 gadu laikā. Ērģelnieka Aleksandra Veličko vadībā baznīcas koris izpildīja liturģiskos dziedājumus.

Aizkustinošs bija mirklis, kad arhibīskaps un divi bīskapi deva dekānam Aleksandram Madelānam paredzēto jubilejas svētību. Svētās Mises noslēgumā pāves-

ta sūtnis dekānam nodeva pāvesta Benedikta XVI apsveikuma rakstu un svētību. Krāslavas pāvests Eduards Voroneckis, kurš vadīja svētku norisi, nosauca visus daudzus apsveicējus, kuri sumināja dekānu jubilejā. To skaitā bija arī Valsts prezidents Valdis Zatlers, kurš pateicās dekānam par viņa lūgšanām par Latvijas tautu. Bija saņemti arī apsveikumi no tālienes. Kāds apsveikums no Vācijas noslēdzās ar vārdiem: «Šī diena ir Dieva dota, pateiksimies un liksmosim!». Ar Triju zvaigžņu ordeni apbalvotais Vilis Mileiko no Kanādas pateicās dekānam Aleksandram Madelānam par kalpojumu Dievam un Tēvijai. Zīmīgi ir Rīgas sv. Alberta draudzes locekļu teiktie vārdi par to, ka vajāšanu laikā dekāna darbība radījusi ziedu laikus draudzē. Baznīcā bijis daudz dievlūdēju, ministrantu, lielas rindas pie grēksūdzes, darbojies spēcīgs baznīcas koris. Svētā Jēkaba katedrāles pāvesta Antona Smeltera apsveikumu nolasi katedrāles diakons Gunārs Konstantinovs. Pareizticīgo tēvs Georgijs nodeva sveicienus no Metropolita Aleksandra un arī no Daugavpils bīskapa Aleksandra. Uz jubileju bija iera-

● Dekāns Aleksandrs Madelāns jubilejas dievkalpojumā saņem svētību no bīskapiem — (no labās) Jāņa Purvinska, arhibīskapa Luidži Bonacci un bīskapa Jāņa Buļa.

dušies četri pārstāvji no Vācijas. Izrādās, Vācija dekānu Madelānu plaši pazīst un, kad uz Daugavpili atbrauc šis valsts ekskursanti, sv. Misi viņi klausās sv. Pētera baznīcā.

Jubilejas dievkalpojumā piedalījās Daugavpils pilsētas domes un Daugavpils novada domes vadošie darbinieki, Daugavpils

skolu direktori, arī Kalkūnu bērnu nama direktore un audzēkņi, kuri dekānu no sirds mīl. Sevišķi sirsnīgs apsveikums jubilāram bija no Grīvas draudzes, kur dekāns savulaik strādājis 20 gadus. Apsveikumi skanēja pat lietuviešu un romu valodā. Lielu prieku dekānam sagādāja Jelgavas diecēzes priesteris Viktors Silčonoka pa-

sniegtā skaistā Labā Gana svētglezna, ko sūtījis Jelgavas diecēzes bīskaps Antons Justs. Daudzīpsveicēji vēlēja dekānam Aleksandram Madelānam vēl ilgus gadus sniegt sirsnīgus sprediķus.

Č. Tuziks

«Dzagyuzes lineņu» autoram — 85

Šonedēļ, 9. oktobrī, uz 85 nodzīvotiem gadiem atskatīties Latgales dzejnieks, publicists un redaktors, filozofs, prozaiķis, literatūrkritiķis, pedagogs, mākslas zinātnieks un aktīvs sabiedriskais darbinieks Vācijā Alberts Spoģis.

Alberta Spoģa šūpulis kārts 1924. gada 9. oktobrī Daugavpils aprīnča Vārkavas pagasta Bratišķos lauksaimnieka un pagasta krājaizdevu biedrības darbinieka ģimenē. Bērniības gadi aizvadīti ganu gaitās, strādāti arī daudzi citi darbi, kādi vien bija jāveic lauku sētā tādiem maziem puikām. Ar Albertu reizē auga arī viņa trīs māsas. Kopš mazotnes zēns aktīvi darbojās 976. Avotiņa mazpulkā, dziedāja kori, spēlēja teātri, iemēģināja roku dzejošanā. Viņu piesaistīja literāras nodarības, pat vācu okupācijas laikā bija izveidojis literāro draugu biedrību. Uz lasīšanu mudināja arī savus draugus, dodot viņiem grāmatas no personīgās bibliotēkas.

Pēc tēva represēšanas «baigajā gadā» Alberts kļuva par vienīgo vīrieti ģimenē, strādāja savā lauku sētā un audzināja māsas, bija arī grāmatvedis krājaizdevumu sabiedrībā. Rakstīja rakstīņus un kļuva par avīzes «Daugavas Vēstnesis» lauku korespondentu. Jau nieša šāpniem un nākotnes cerībām svītru pārvilka Otrās pasaules karš. 1943. gada novembrī viņš tika iesaukts latviešu leģionā un Ziemassvētkos aizsūtīts uz austrumu fronti. 1944. gadā Al-

berts guva smagu ievainojumu, kā rezultātā viņš zaudēja labās rokas delnu. Viņu aizveda uz Vāciju veseloties, bet no turienes nosūtīja uz Dāniju, uz latviešu leģiona veselības vienību. Pēc kapitulācijas dāņi latviešus kā karagūstekņus izveda angļiem. Viņi tika nosūtīti uz gūstekņu nometni Belģijā, kur nācās strādāt ogļu raktuvēs.

Gūsta laiku zinātkārais jauneklis izmantoja lietderīgi, mācījās nometnes tautas augstskolā, apgūstot vācu, angļu un latīņu valodas, vācu literatūru un dzejas teoriju. Gūstekņi tika pārsūtīti uz Vāciju. Alberts mācījās latviešu ģimnāzijās Mellē un Oldenburgā. Tālākā izglītība notika Baltijas universitātē Pinebergā, Bonnas, Minsteres universitātēs. Jaunais censonis specializējās vairākās nozarēs — filozofijā, vācu literatūrā, žurnālistikā, vēsturē, katoļu teoloģijā. Šis zināšanas viņam noderēja kā pedagogam, publicistam un literātam.

40 darba gadi aizvadīti Minsteres latviešu ģimnāzijā. Dažādos laika posmos viņš mācīja vēsturi, filozofiju, sabiedriskās zinības, katoļu ticības mācību, bija darbedis, vadīja stipendiju fondu, internāta saimniecības daļu. Arī pēc aiziešanas pensijā kā goda amata pedagogs līdz pat 1966. gadam turpināja pasniegt ticības mācību. Līdzās tiešajam pedagoga darbam vadīja jaunatnes politiskos seminārus internacionālā katoļu jaunatnes biroja uzdevumā un veica citus sabiedriskā rakstura darbus.

● Alberts Spoģis (no kreisās), ciemojoties dzimtajā pusē, sarunā ar otru slavenu personību, ārstu, vārkavieti Eduardu Upenieku, kura mūža lielākā daļa aizritējusi Kanādā.

Alberts Spoģis isāku vai garāku laika posmu bija žurnālu «Akadēmiskā Dzīve», «Gaisma», «Dzeive», zinātnisko rakstu krājuma «Acta Latgalica» redaktors, žurnāla «Kara Invalids» galvenais redaktors, darbojās vairākās ārzemju latviešu sabiedriskajās organizācijās vadošos amatos, Latviešu preses biedrībā, Latviešu rakstnieku apvienībā, Latviešu centrā Minsterē, Latvijas Rakstnieku savienībā. Kopš 1985. gada kārtoja Andriņa Jurdža fonda un latgaļu izdevniecības lietas, izveidoja latgaļu literatūras, kultūras materiālu krātuvi «Latgaļu sēta» Minsterē. Ar trimdas latgaļu izdevumiem apgādāja bibliotēkas, daudzās skolas un augstskolas Latgalē. Alberts Spoģis gādāja

par Aloižija Broka tulkotās Jaunās derības svēto Rakstu un latgalisko lūgšanu grāmatu pavairošanu tieši Latvijas katoļu vajadzībām.

Alberts Spoģis ir autors četrām dzejoļu grāmatām: «Zylūs azaru šolkas» (Zilo ezeru šalkas). «Pirmās vijolītes», «Dzagyuzes liniņi» (Dzeguzes liniņi), «Pecunia». Kā dzejnieks lietojis vairākus pseidonimus (Orfejs Sienāzis, Anatoļs Spūlāns, Madis Dziets). Kā liecinā paša Alberta Spoģa sastādītais publicēto darbu bibliogrāfiskais rādītājs, no 1948. līdz 1998. gadam dažādos izdevumos publicēts ap 700 rakstu. Viņa apceres, apskati, recenzijas, dzejoļi, referātu izklāsti parādījis vairākos trimdas izdevumos: «Dzeive», «Dzimentenes Balss», «Latvija», «Latvija

Amerikā», «Laiks», «Tilts», «Akadēmiskā Dzīve», «Amerikas Vēstnesis», «Tāvu zemes kalendārs», «Acta Latgalica», «Gaisma» un citos. Vairāk nekā 100 recenziju uzrakstījis par rakstnieku, mākslinieku, filozofu un pedagogu grāmatām. Viņš rakstīja iekļūstīgas un analītiskas recenzijas par daudzu pazīstamu vārdu meistaru darbiem, izdeva monogrāfiju par mākslinieku Juri Soikānu un latviešu katoļu studentu apvienības «Dzintars» vēsturi divos sējumos. 1998. gadā apbalvots ar IV šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

Alberta dzīvesbiedre Marija ir valsts ierēdne, angļu un vācu valodas skolotāja, abi kopā izaudzinājuši un izskolojuši sešus dēlus un meitu. Alberts Spoģis joprojām dzīvo Minsterē. Kad Latvija atguva neatkarību, regulāri apciemoja dzimto pusi, viesojās pie tuviniekiem gan Vārkavā, gan Preiļos, tikās ar skolu jaunatni, piedalījās dažādos pasākumos. «Dzimentene, dzimtā puse nemitīgi sauc un aicina, velk pie sevis. Bet svešums mani ir «piesējis» dažāda veida saitēm, tā, ka pilnīgi tikt vaļā no tā nevaru. Varu aizbraukt tikai ciemos uz savu Vārkavu, pabūt dzimtajā sētā un parunāties ar radiem...», tā Alberts Spoģis rakstīja kādā publikācijā.

Sagatavoja L. Rancāne

Izmantoti Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja materiāli

Ar «Lauku ceļotāju» pa Zemgali

● Pirms vairākiem gadiem krietni ietilgušais strīds ar zaļajiem beidzies par labu Bauskas pili. Izdevies pierādīt, ka labāk upurēt dažus aizsargājamus augus, bet saglabāt pašu pili, izveidojot stāvā krasta stiprinājumus.

Turpinājums. Sākums «Novadnieka» 15. 22. septembra numuros.

Bauskas dabas parks

Ierasts, ka dabas parki pārsvarā ir lauku teritorijas. Tomēr dabas parks «Bauska» aptver arī Bauskas pilsētu.

«Lauku ceļotāja» gids Juris Smalinskis stāsta, ka dabas parks dibināts 2004. gadā kā *Natura 2000* teritorija un apvieno atsevišķus vērtīgus dabas pieminekļus, lai saglabātu neskartu Mēmeles, Mūsas un Lielupes upes posmu. Dabas parka platība ir 892 hektāri, tas atrodas ne tikai Bauskas pilsētā, bet arī Codes, Mežotnes un Rundāles pagastu administratīvajā teritorijā.

Uzsākot ekskursiju, apstājamies pie informatīvajiem stendiem. Daļa no informācijas noplēsta, sabojāta. Juris ar nožēlu teic, neesot dzirdējis, ka Latvijā kāds būtu ticis sodīts par tūrisma infrastruktūras bojāšanu. Tie noteikti nav tūristi, dabas parka viesi, bet gan vietējie iedzīvotāji, kuriem citu ieguldītais darbs nešķiet ne nieka vērts. Diemžēl ar šādiem vides postītājiem nākas saskarties arī citur.

Pirms pāris gadiem tika izstrādāts teritorijas dabas aizsardzības plāns, tagad daļa no iecerētā jau ieviesta, piemēram, iekārtota Bauskas pastaigu taka, kas sākas pie Pēterā I akmens un noslēdzas Ķirbaksalā — Mūsas un Mēmeles satekvieta.

Bauskas pils ir viena no izcilākajām viduslaiku pilīm Eiropā. Pēc ilgstošiem darbiem, piesaistot Eiropas fondu līdzekļus, restaurēti pils torņi. Pils vecākā daļa celta 15. gadsimta vidū, Livonijas ordeņa mestra Heidenreihā fon Overberga valdīšanas laikā, lai stiprinātu varu Zemgalē, aizsargātu ordeņa valsts robežu ar Lietuvu un kontrolētu tirdzniecības ceļu no Lietuvas uz Rīgu. Gadsimtus ilgā pils pastāvēšanas vēsture bijusi dramatiska. Pēc saspridzināšanas Ziemeļu kara laikā 1706. gadā Bauskas pils vairs netika apdzīvota un pakāpeniski pārvērtās romantiskās drūpās. Tomēr pils monumentālais siluets joprojām sniedz emocionālu baudījumu un liek rūpēties par celtnes saglabāšanu nākamajam paaudzēm. Par to gādā Bauskas pils muzejs, kas izveidots 1990. gadā. Tā darbinieki rūpējas par pils izpēti, saglabāšanu un apmeklētāju apkalpošanu. Bez iespējas apskatīt pili muzejs piedāvā daudzas senās celtnes raksturam atbilstošas akcijas — izstādes, izrādes, koncertus un Senās mūzikas festivālus.

Mūsa un Mēmele tiek izmantotas ūdens-tūrisma, maršruti ir iekļauti ceļvedi. Mēmele ļoti labi *laivojama* visas sezonas garumā, sākot no Skaistkalnes. Pa Mūsu izbrazdami 15 kilometri, vienīgā problēma, ka vasarā Mūsa stipri aizaug. Šo abu upju ielejas tiek uzskatītas par īpašu *Natura 2000* vērtību. Vērtīgi ir arī dolomita atsegumi, kas netālu no Bauskas pils sniedzas četru piecu metru augstumā. Citur Latvijā šādi biotopi sastopami reti. Svarīgs iemesls ir ligzdojošās retās putnu sugas, piemēram, grieze vai melnais zīriņš, kuram te ir viena no lielākajām populācijām Latvijā. Visā vasaras garumā upes salīdzinoši lielā skaitā sastopami paugurknābja gulbji. Kur nu vēl zivju bagātība — kopumā sastopamas 43 zivju un nēģu sugas, tajā skaitā laši, foreles, lidakas, raudas, plauži, karpas, zuši, asari un vimbas.

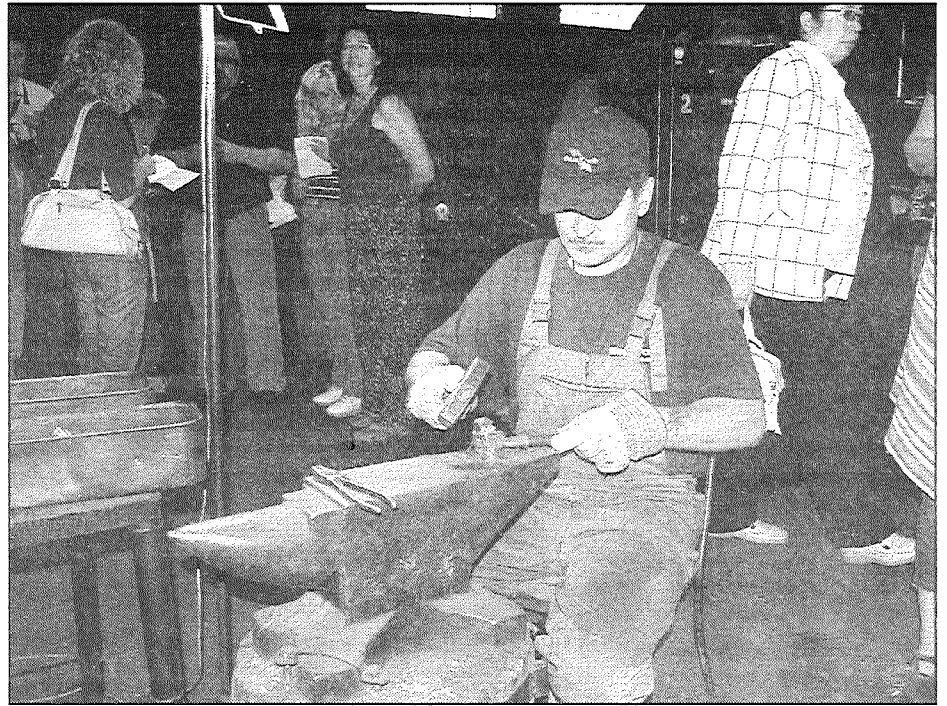
Retums lauku labumu piedāvājumā — metālkalēju darbnīca

Tālākā ceļā pa Zemgales lauku labumu vietām asociācijas «Lauku ceļotājs» prezidente Asnāte Ziemele aicina apmeklēt kādu neparastu vietu — metālkalēju darbnīcu Bauskā. Tā izvietojusies kādā bijušās rūpnīcas cehā. Būtibā tā ir smēde, tikai ļoti ļoti liela. Taču atmosfēra kā sentēvu laikos — kludzi āmuri, šķind metāls, list dzirksteļu šaltis un kvēlo uguns.

«Jūs esat joprojām lielākajā Latvijas smēdē,» tā saka SIA «U & A» saimnieks Aleksandrs Belševics. «Zem jumta ir ap 1000 kvadrātmetrus lielas platības.»

Uzņēmumu 1991. gadā nodibināja divi cilvēki — Aleksandrs Belševics un Uldis Šulcs, abi ir mākslas kalēji un joprojām uzņēmuma īpašnieki. Laika gaitā SIA «U & A» izveidojies par vienu no ipatnējākajiem ražojošajiem un neparastās izklaides piedāvājošajiem objektiem Bauskā. Pircējiem un pasūtītājiem tiek piedāvāti visdažādāko stīlu un visdažādākajām gaumēm atbilstoši mākslas dekoratīvie kalumi. Precu noieta tirgus rasts ne tikai Latvijā, bet arī Rietumeiropas valstīs — Apvienotajā Karalistē, Vācijā, bet visvairāk Skandināvijā.

«Astoņpadsmit gadus esam izturējuši, ceram, ka izturēsim vēl kādu laiku,» saka Aleksandrs. «Pagājušajā gadā nolēmām attīstīt palīgozari, kas saistīta ar tūristu uzņemšanu — izklaides viduslaiku stilā. Uz to mudināja jaunieši. Paši protam paga-

● Smēdē daudzi procesi ir mehanizēti, tomēr neiztiek bez meistara roku veiklības, prasmēm un mākslinieciskā talanta.

● Šķēpa, cirvja mešana mērķi, šaušana ar loku ir izklaides, no kurām nevēlas atteikties neviens no tūristiem, apmeklējot SIA «U & A». Foto: A.Šņepsts

tavot viduslaiku ieročus, piemēram, lokus, cirvjus, šķēpus, bultu uzgaļus, ikviens mūsu viesis var izmēģināt savu veiklību loka šaušanā, cirvja un šķēpa mešanā mērķi. Cilvēkiem tas patīk, un esam secinājuši, ka šajā ziņā paši trāpījām mērķi.»

Izrādot smēdē notiekošos procesus, saimnieks atzīst, ka senais kalēja arods tagad ir nedaudz mainījies, jo plēšas pašiem vairs nav jāpūš un smago veseri arī nav jācilā. To visu dara tehnika. Kalējiem, ko tagad visdrīzāk nāktos saukt par metālmāksliniekiem, atliek tikai īstenot savu darbu idejas, piemērojoties pasūtītāju prasībām un atšķirīgajām gaumēm. Pasūtījumi nāk no dažādām valstīm, katrā no tām cilvēki vēlas iegādāties kalumus, kas atbilst viņu mentalitātei. Piemēram, zviedri, somi, norvēģi pieprasa kalumus ar ārkārtīgi vienkāršām līnijām un minimālu kompozīciju. Latviskais rotaļīgums viņiem neder. Savādāk ir ar angļiem, kuri grib iegādāties nevis vienkāršus kalumus, bet mākslas darbus.

«Ja iet runa par komerciju, jebkādas kalumus pārdodot Latvijā, nopelnīt var vairāk,» saka mākslinieks, «taču noieta tirgus šeit ir pārāk mazs, lai uzņēmums varētu izdzīvot. Skandināvi par produkciju maksā mazāk, toties regulāri.» Izrādās, ne ar vienu no lielākajiem sadarbības partneriem Bauskas uzņēmumam visus šos gadus nav bijis noslēgts rakstisks līgums. Pieticis ar goda vārdu un rokas spiedienu.

Reizi gadā tiek precizēts sortiments, norunāta abpusēji izdevīga cena, un tas arī viss. Ar kādu partneri Dānijā ražotāji pat neesot tikušies, esot pazīstami vienīgi caur internetu. Valsts ieņēmumu dienesta darbinieki pārbaudes laikā par to nevarējuši vien beigt brīnīties. «No nodokļu nomaksas jau mēs nevaram izbēgt, norēķini skaidri redzami starptautiskajos naudas maksājumos,» skaidro Aleksandrs.

Metālkalēji ar saviem ražojumiem piedalījušies daudzās starptautiskās izstādēs, tajā skaitā Hamburgā, Boloņā, Māstrihtā un citur. Nācies perfekti apgūt svešvalodas un papildināt zināšanas citās jomās, bez kurām starptautiska ekonomiska sadarbība pašlaik nav iespējama.

Lai kalumi būtu kvalitatīvi, nepieciešams arī kvalitatīvs metāls. Pārsvarā to iegādājas tepat Latvijā, bet šo to nākas ievest arī no Zviedrijas. Pēdējos mēnešos cenas mazliet nokritušas, bet pērn tās bijušas vienkārši drakoniskas. Šobrīd tonna laba metāla maksā ap 500 latiem. Četru mēnešu ražošanas ciklam nepieciešamas 17 tonnas metāla.

«Ar mūsu arodu bagāti nekad nekļūsim,» teic kalējs. «Iztīkšanai pietiks, bet ne vairāk.» Tāda esot visu amatnieku maize.

Nobeigums sekos.

L.Kirillova
T.Elste

BALVOS

Dubļu futbols nometnē Somijā

Arī pašreizējos grūtajos laikos jauniešiem ir daudz un dažādu iespēju, no kurām var izvēlēties sev tīkamāko. Ir apņēmīgi jaunieši, kuri palīdz apkārtējiem un uztver to pašsaprotami, bet ir arī tādi, kuri gatavi palīdzēt, tikai tiecoties uz kādu konkrētu mērķi. Abos gadījumos var palīdzēt Starptautiskā jauniešu pašaudzināšanas programma AWARD, jo šīs programmas ietvaros iespējams palīdzēt gan sev, gan citiem, kā arī iegūt jaunus draugus, pieredzi, zināšanas, un pasaulē atzītu, nozīmīgu apbalvojumu — AWARD sertifikātu un nozīmīti. Tas kalpos kā apliecinājums personīgajai izaugsmei un mērķtiecībai ne tikai Latvijā, bet arī daudzās pasaules valstīs.

Programmas ietvaros nepieciešams palīdzēt citiem, pilnveidot sevi fiziski, attīstīt dažādas prasmes un iemaņas, kā arī doties piedzīvojumu ekspedīcijā. Jāatzīmē, ka programmā izveidoti trīs — bronzas, sudraba un zelta — līmeņi. Lai iekļūtu augstākajā — zelta līmenī, jāizpilda dažādi uzdevumi. Šādu starptautiska mēroga izglītošanas iespēju izmantoja arī četri jaunieši no Balvu novada: Laura Sprudzāne, Ilmārs Pužulis, Guntars Logins un Māris Mednis, kad ar programmas AWARD Balvu grupas vadītāju, skolotāju Valentīnu Pužuli izstrādāja un īstenoja zelta līmeņa projektu Somijas pilsētā Metsakartano. Viņi piedalījās starptautiskajā jauniešu nometnē «Challenge 09 – Elements of life» (dzīves pamatelementi), ko organizēja Somijas AWARD jaunieši. Lai jaunieši izpildītu savu zelta līmeņa projekta uzdevumu, viņiem nācās novērtēt nometnes dalībnieku uz-

rādītos rezultātus. Šogad nometnes tēma bija Elements of Life (dzīves pamatelementi) jeb četras dabas stihijas — uguns, ūdens, zeme un gaiss. Jaunieši stāsta: «Sākumā bija jāprezentē savas valstis, kas vienlaikus bija arī vienreizēja iespēja iepazīties ar citām kultūrām un tradīcijām. Uguns diena sākās ar kāda somu ilgdzīvotāja apmācību demonstrācijām par to, kā Somijā tradicionāli iekur uguni, un Trangia ēdiena gatavošanu dabā. Savukārt profesionāls ugunsdzēsējs mācīja, kā nodzēst uguni mežā vai palīdzēt degošiem cilvēkiem. Nometnes laikā nācās arī gatavot dažādus somu ēdienus — rauga bulciņas uz ugunsкура, grīlētu lasi, kā arī uz liesmas ceptus saldumus. Savukārt Zemes dienā daļa jauniešu gāja pārgājienā, iepazīdami dažādus dzīvnieku slazdu veidus, bet pārējie izmēģināja loka šaušanu un kalnā kāpšanas apmācības. Dienu noslēdza kas negaidīts un nepieredzēts — dubļu futbols, kas atmiņā palika ar nepārtraukto iestīgšanu dubļos līdz pat vēderam, taču tas sagādāja ļoti daudz prieka. Pēc spēles izskatījāmies gluži kā no šokolādes, bet smakojām gan drausmīgi. Tā ir spēle, ko noteikti vajag izmēģināt un izbaudīt, jo katru dienu spēlēt dubļu futbolu nenākas,» ar smaidu atceras jaunieši.

«Ūdens diena sākās ar lekciju par dažādām vides, dabas un ūdens problēmām. Pēc tam bija braukšana ar kanoe laivu un dzīvības glābšanas apmācības, kā arī postu veidošana un ūdens spēles, kas beidzās ar milzīgām ūdens cīņām. Gaisa diena arī sākās ar lekciju, kurā stāstīja par globālo

sasilšanu un atmosfēras problēmām. Lekcija izvērtās ļoti interesanta, jo arī mums pašiem bija iespēja padomāt par klimata problēmām un to risinājumiem. Noslēguma dienā bija nedaudz skumīgi, jo grupa no Vācijas aizbrauca jau no paša rīta. Notika atsauksmju vākšana un apkopšana, ko bija sagatavojusi Latvijas komanda, kurā Latviju pārstāvēja Laura un Ilmārs. Pēc tam sākās pasākuma svinīgā daļa, uz kuru bija ieradusies Somijas AWARD vadība. Vakarā noslēdza diskotēka, kas notika līdz pat rītam.»

Jaunieši stāsta, ka nometnē katru vakaru tika rīkoti dažādi teatrāli uzvedumi, vadītas spēles un dziedātas dziesmas, kā arī bija iespējams izbaudīt istu somu saunu. «Šī nometne bija lieliska iespēja jauki pavadīt laiku un iemācīties to, kas nereti nepieciešams ikdienā,» ir pārliecināts Ilmārs.

Sacensības arī Kārsavā

Augustā četri jauniešu programmas «Award» dalībnieki no Balviem īstenoja zelta līmeņa projektu Kārsavā. Jaunieši stāsta, ka AWARD programmas zelta līmeņa dalībniekiem obligāta prasība sertifikāta saņemšanai ir īstenot zelta projektu — piecas dienas darīt kādu sabiedriski nozīmīgu un lietderīgu darbu ar noteikumu, ka to darīs ārpus savas dzīvesvietas. Tādējādi Balvu jaunieši par sava projekta mērķi izvēlējās Kārsavas luterāņu baznīcas sakopšanu. Dalībnieki no vecās baznīcas kurinātavas izveda akmeņogles, nojauca vecās krāsnis un sakārtoja ķieģeļus. Tāpat ap baznīcu tika nopļauta zāle un no

jumta nogriezti tur saaugušie jaunie kokciņi. Baznīcas iekštelpas sagatavoja atjaunošanai — no sienām nokasīja veco apmetumu, nomazgāja logus, kā arī sakārtoja grīdu. Darba bijis daudz, jo baznīca nonākusi kritiskā stāvoklī, tā celta pirms Otrā pasaules kara, bet padomju laikos baznīcai nojaukts tornis un tajā ierīkots klubs, pēc tam kinoteātris. Luterāņu draudze baznīcu atguvusi tikai līdz ar neatkarības atjaunošanu.

Kārsavas luterāņu draudzes vadītāja Aina Zandere ir gandarīta par paveikto. «Mēs esam maza draudze, ap 20 cilvēku, un pašiem mums visi darbi nav pa spēkam. Jaunieši nāca kā Dieva sūtīti! Nedēļas laikā izdarījām ļoti, ļoti daudz, un iesāktais pie tā neapstāsies — pārējo baznīcas atjaunošanu pamazām turpināsim saviem spēkiem,» stāsta Aina.

Pieciem jauniešiem palīgā devās arī vairāki «Award» sudraba līmeņa dalībnieki, kā arī vietējie jaunieši, kuri čakli palīdzēja visos darbos, noorganizēja balveniešiem ekskursiju pa Kārsavu un piedalījās «Award» programmas spēļu vakarā. Paši zelta līmeņa dalībnieki ir gandarīti par paveikto. «Prieks, ka varējām izdarīt ko paliekošu un vērtīgu, jo jau nedēļas beigās redzējām sava darba rezultātus,» teica viena no programmas dalībniecēm. Atmiņā palicis arī noslēguma pasākums baznīcā. Tas bijis savilņojošs brīdis, jūtot, ka jauniešu padarītais vietējiem ir nozīmīgs.

«Vaduguns»

KRĀSLAVĀ

Robežnieku pavāres paēdina tūkstošus

Aglonas bazilikā Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos ik gadus pulcējas daudzi tūkstoši cilvēku, kuri arī jāpaēdina. Pavāru grupas kodols, kuri Aglonas svētkos atbild par ēdināšanu, ir no Robežniekiem.

Šajā darbā Robežnieku pavāres pirms pieciem gadiem iekārtoja Pustiņas un Asūnes draudžu prāvests Pāvils Raciņš. Pašām saimniecēm tāds notikumu pavērsiens bijis kā sniegs uz galvas.

Par pavāru darbu lielajos bazilikas svētkos atbild Robežnieku pamatskolas pavāre Zinaida Joņina. Izrādās, daudzos tūkstošus cilvēku svētkos spēj paēdināt vien nedaudzi pavāri un viņu palīgi, kuri šīs dienas raujas melnās miesās.

Bazilikā ir vieta, kas vienkārša cilvēka apziņā šķiet ļoti prestiža. Tā ir banketu zāle ēkas otrajā stāvā, kurā ēdina priesterus un augstus viesus. Šogad par pusdienām banketu zāles apmeklētājiem atbildīgās bija Larisa Kirilova no Robežniekiem un ridziniece Marija Cvetkova. Viņas trijās dienās paēdināja 727 cilvēkus. Galdus klāja Viktorija Bahromkina, Gunta Rutkovska, Rita Koniščuka un Jadviga Švarnoviča. Toties Anna Kalviša un Aļona Molčanova baroja pārējos apmeklētājus — 2331 cilvēku. Laukā zem nojumes strādāja Olīta Jasinska un Igors Zasedateļevs, kuri divatā paēdināja vēl 1100 cilvēkus. Viņu gatavoto ēdienu izsniedza Aina Kudiņa no Robežniekiem, Valentīna Jubele un Marija Tarasova, kuras ir dzimušas aglonietes, bet tagad dzīvo un strādā Preiļos.

Robežnieku pamatskolas bijušās skolnieces Natālija Picileviča, Kristīne Mohova un Ētjana Mančinska, kuras tagad mācās citās skolās, Aglonas svētkos notīrīja pusotru tonnu kartupeļu. Pavāres atceras, ka tas bijis vienreizējs skats — pilna istaba kartupeļu, vidū trīs meitenes, kuras

● Grupa no Robežnieku pavāru un viņu palīgu pulka, kuri Aglonas svētku laikā pabaroja tūkstošiem cilvēku.

mizo bumbuļus. Bez viņām neiztikt, jo kartupeļi bija nepieciešami nepārtraukti.

Produktu piegādātājus vecākā pavāre izvēlējās personīgi: «Visi ir vietējie ražotāji, par kuru reputāciju man nebija nekādu šaubu. Viņi visi bija gatavi piegādāt nepieciešamo produktu daudzumu ne tikai dienā, bet arī naktī. Kad zvanīju, divu stundu laikā bija klāt. Tā bija milzīga atbildība visiem. Iedomājieties, atbrauc Valsts prezidents, visu pārbauda apsarde, jautā, kas par produktiem, kas piegādājis utt.? Tas ir ļoti nopietni, jo visam jābūt labākās kvalitātes.

Plānošanai svētkos ir izšķiroša nozīme. Pērn, piemēram, 15. augustā bija ļoti silts laiks, strauji auga pieprasījums pēc minerālūdens. Šogad iepirktais daudzums palika noliktavā. Labi, ka to var uzglabāt ilgā-

ku laiku. Tā kā šogad svētkos bija vēss laiks, cilvēki prasīja zupu.

Kompleksās pusdienas maksāja padārgi, taču par trim latiem porcija sanāca krietna: 200 grami gaļas vai desiņu, 200 grami kartupeļu, divu veidu salāti pa 100 gramiem, bulciņa, tēja vai kafija. Starp citu, ārpus bazilikas teritorijas ļaudis ēdināja privātuzņēmēji. Tur šāslīks maksāja 2,50 latus. Vairāk kāds īsti nesalīdzināja cenas, bet es gan labāk apēstu kompleksās pusdienas nekā četrus gaļas gabaliņus, kas sāta sajūtu nedod.

Finanšu krīze valstī nav pagājusi garām arī svētkoļnieku makiem — daudzi lūdza vienu porciju sadalīt uz diviem šķīvjiem. Cilvēki lūdza arī piepildīt termosus ar karstu ūdeni.

Darbu sākām divatā jau 11. augustā, bet

12. augusta vakarā bija klāt arī pārējie darbinieki. Lai visu izdarītu nevainojami, strikti ievērojām galvenos pamatprincipus — tīras rokas, mēra un garšas izjūtu. Iepriekšējos gados ir bijušas traumas, kad nācās lūgt mediķu palīdzību. Šogad tikai vienai pavārei gadījās nedaudz apdedzināt roku, nosaitēja un strādāja tālāk. Ja ar kādu notiktu lielāka ķibe, slodzi nāktos sadalīt citiem.

Darbā vajag neapraktāmu spēku un izturību. Iedomājieties kaut vai to, ka uz plīts vārās kartupeļi 50 litru kastrolī, un ir jānoņem ūdens. Cik viegli vai grūti tādu trauku pacelt? 15. augusta vakarā jau esi aizmirsis, kā tev sauc — tāds ir temps.

Strādājām līdz pēdējam cilvēkam. Lai arī katru dienu saņemam informāciju, cik būs ēdāju, gadās neplānotas izmaiņas, turklāt skaits nav pāris desmiti, bet 60 – 80 ēdāji. Ir jāmeklē papildus produkti, tāpēc mums tik svarīga ir nevainojama sadarbība ar piegādātājiem. Nešaubos, ka tam visam klāt stāv arī Dieva svētība. Ne velti darbam mūs iesvēta kardināls Jānis Pujats.»

Pavāru grupa saņem arī labu atalgojumu par savu darbu. Tiesa, ja pavāres savā darbā piedzīvotu izgāšanos, viņas saņemtu vien pusī samaksas (saskaņā ar līgumu). Bet izgāšanos, apkalpojot tik milzīgas ļaužu masas, piedzīvot ir vieglāk par vieglu. Nekas tamlīdzīgs gan nav piedzīvots. Zinaida Joņina neslēpj, ka svētki viņām ir viens liels stress, pērn bija gadījums, kad atslēdzās ledusskapis, kurā glabājās produkti 1500 latu vērtībā. Nācies celt trauksmi, naktī atbraukuši elektrīki, un pēc pāris stundām viss kārtībā. Šogad nācies saukt palīgā santehniķus, jo vecā kanalizācijas sistēma netikusi galā ar lietus notekūdeņiem.

«Ezerzeme»

No 3. oktobra — jauna kārtība pārkāpumu uzskaites punktu reģistrēšanai

Jaunie noteikumi stājas spēkā 3. oktobrī un tie attiecas uz ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu uzskaites punktu iekļaušanu datu sistēmā transportlīdzekļu vadītājiem, kam tie tiek piešķirti, kā arī uz paziņojumu saņemšanu, «Novadnieku» informē ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) sabiedrisko attiecību daļa.

Grozījumi paredz to, ka turpmāk pārkāpumu uzskaites punktu būs iespējams reģistrēt plašākam Latvijas iedzīvotāju lokam. Iepriekš pārkāpumu uzskaites punkti tika piešķirti tiem vadītājiem, kas reģistrēti transportlīdzekļu un to vadītāju reģistrā un traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā. Toties tagad tie tiks piešķirti arī vadītājiem, kuru dati iekļauti iedzīvotāju reģistrā, t.i., tiem, kuriem

piešķirta pastāvīgās uzturēšanās atļauja valstī, bet nav Latvijā izdotas vadītāja apliecības.

Līdz šim pārkāpumu uzskaites punkti tika reģistrēti transportlīdzekļu un to vadītāju reģistrā brīdī, kad stājas spēkā lēmums par soda piemērošanu. Tā kā šie lēmumi nereti tiek apstrīdēti, tika nolemts reģistrēt pārkāpumu uzskaites punktus dienā, kad beidzas soda apstrīdēšanai un pārsūdzēšanai paredzētais termiņš — 30 dienas pēc lēmuma spēkā stāšanās — vai tad, kad tiks izskatīta sūdzība. Iepriekš sūdzības gadījumā uzskaites punkti bija jāanulē, bet pēc sūdzības izskatīšanas informācija atkal jāatjauno.

Ši iemesla dēļ nācās vairākkārt izsūtīt arī paziņojumus par pārkāpumu uzskaites punktiem, ja tie, piemēram, tika piešķirti un pēc tam anulēti. Turpmāk informācija par pārkāpumu uzskaites punktiem būs pie-

ejama arī CSDD mājas lapā www.csdd.lv — sadaļā *E-pakalpojumi*. Ja autovadītājs vēlas saņemt šo informāciju elektroniski, tam jāpiereģistrējas norādītajā sadaļā, norādot savu personas kodu vai vadītāja apliecības numuru un derīgu e-pasta adresi un jāatzīmē, ka persona informāciju par pārkāpumu uzskaites punktiem vēlas saņemt e-pastā — uz šo adresi tiks nosūtīts paziņojums pārkāpumu uzskaites punktu piešķiršanas gadījumā. Šajā gadījumā vairs netiks sūtītas paziņojumu vēstules uz personas deklarēto dzīves vietu. Autovadītājiem, kas nebūs izvēlējušies elektronisko paziņojuma saņemšanu, tas joprojām tiks sūtīts uz deklarēto dzīves vietas adresi.

Grozījumus Ministru kabineta noteikumos nr. 551 «Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas piemērošanas noteikumi» valdība atbalstīja 29. septembrī.

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes oktobrī

LAIKS	LIETAS DALĪBNIEKI	LIETAS BŪTĪBA
6. oktobrī pulksten 10.00	Sandis Jančevskis, Mareks Jančevskis, Edgars Ancāns	KL 231.p.2.d. — apsūdzēti par to, ka izdarīja huligānismu, kas saistīts ar miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam
6. oktobrī pulksten 10.00	Aleksandrs Kohančiks	KL 175.p.2.d., 187.p.1.d. — apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu; izdarīja elektroietišu tīšu bojāšanu
6. oktobrī pulksten 14.30	Bronislavs Rubiņš	KL 233.p.3.d. — apsūdzēts par to, ka izdarīja šaujamerociņa neatļautu iegādāšanos un glabāja šaujameroci bez attiecīgas atļaujas
7. oktobrī pulksten 10.00	Jelena Krištopāne	KL 176.p.1.d. — apsūdzēta par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas bija saistīta ar vardarbību
8. oktobrī pulksten 9.30	Jānis Laizāns	KL 262.p.2.d., 312.p. — apsūdzēts par to, ka vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām un atradās pie stūres alkohola reibumā
8. oktobrī pulksten 10.00	Guntars Virsaitis	KL 260.p.3.d. — apsūdzēts par to, ka pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, nodarot cietušajam miesas bojājumus
8. oktobrī pulksten 10.00	Nikolajs Merkulovs, Juris Livdāns	KL 193.p.2.d., 231.p.2.d., 180.p.1.d. — apsūdzēti par to, ka personu grupā rupji traucēja sabiedrisko mieru, kas izpaudās acimredzamā necienā pret sabiedrību
9. oktobrī pulksten 9.00	Ivars Peipiņš	KL 262.p.2.d. — apsūdzēts par to, ka vadīja transportlīdzekli, būdams alkohola reibumā, kā arī būdams persona, kurai nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību
9. oktobrī pulksten 10.00	Konstantīns Kraševskis	KL 174.p.1.d. — apsūdzēts par to, ka izdarīja cietusirdīgu un vardarbīgu apiešanos ar nepilngadīgo, ar ko nepilngadīgajam nodarītas fiziskas ciešanas
12. oktobrī pulksten 10.00	Vitālijs Cvetkovs, Igors Cvetkovs, Vitālijs Turčinskis, Oļegs Zaicevs, Genrihs Dorožko, Valentīna Smaģina, Vasiljs Kitovs, Artūrs Šnepsts, Omeļjans Brončekis, Olga Armanova, Valentīna Dorofejeva, Nikolajs Trifonovs, Sandra Ivčenko, Aleksandrs Petrovs, Stepans Maslobojevs, Jevdokija Maksimova, Monika Pudāne, Tatjana Vaļevko, Jānis Cičs, Ivars Čelnovs, Valdis Džeriņš	KL 221.p.1.d., 207.p.2.d., 221.p.2.d. — apsūdzēti par spirta un alkoholisko dzērienu uzglabāšanu un pārvadāšanas noteikumu pārkāpšanu, izdarot to personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās
12. oktobrī pulksten 10.00	Tatjana Zdažinska	KL 260.p.2.d. — apsūdzēta par to, ka izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, kura rezultātā cietušajam tika nodarīts smags miesas bojājums
12. oktobrī pulksten 14.00	Vladislavs Nikolajevs	KL 175.p.1.d. — apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
13. oktobrī pulksten 10.00	Edgars Klindžāns	KL 180.p.1.d. — apsūdzēts par to, ka izdarīja zādzību nelielā apmērā
13. oktobrī pulksten 14.00	Ineta Rožāne	KL 180.p.1.d. — apsūdzēta par to, ka izdarīja zādzību nelielā apmērā

Preiļu rajona tiesas informācija

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

PREIĻU IECIRKNĪ

Velosipēdists brauca dzērumā

21. septembrī policijas darbinieki Līvānos apturēja kādu 50 gadus vecu vīrieti, kurš brauca ar velosipēdu, būdams alkohola reibumā.

Nozagts divritenis un bērnu ratiņi

21. septembrī policijā reģistrēts kāda 43 gadus veca vīrieša, Preiļu novada Saunas pagasta iedzīvotāja, iesniegums par to, ka nozagts viņam piederošais velosipēds «Aist». Velosipēda īpašniekam zagļi nodarījuši materiālo zaudējumu 50 latu apmērā.

22. septembrī Līvānos, Avotu ielā, nozagti bērnu ratiņi «Viper Riko», kas piederēja kādai 22 gadus vecai sievietei. Materiālais zaudējums — 120 latu.

Brauca pārlieku ātri un avarēja

22. septembrī reģistrēts ceļu satiksmes negadījums. Riebiņos uz autoceļa Viļāni — Preiļi — Spoģi kāds 50 gadus vecs vīrietis, vadot automašīnu Audi, nebija izvēlējis drošu braukšanas ātrumu. Auto nobrauca no ceļa un apgāzās, bet transportlīdzekļa vadītājs guva kājas lūzumu un medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāts slimnīcā.

Piegrūzots piemājas dīķis

Policijā saņemts iesniegums par to, ka laikā no 20. līdz 21. septembrim Aglonā kādai 54 gadus vecai sievietei piederošajā dīķī samestas pudeles. Rezultātā ūdens tīpne piegrūzota.

DAUGAVPILS IECIRKNĪ

Satiksmes negadījumi ar cietušajiem

21. septembrī reģistrētas divas avārijas. Kāda 30 gadus veca sieviete Daugavpilī, vadot automašīnu Mercedes un veicot kreiso pagrieziena, uzbrauca 28 gadus vecai gājējai, kura šķērsoja brauktuvi. Pēc negadījuma gājējai bija nepieciešama medicīniskā palīdzība.

Tajā pašā dienā Kalupes pagastā 80 gadus vecs vīrietis, vadot automašīnu VAZ, krustojumā neievēroja ceļa zīmes «Dodiet ceļu» prasības. Notika sadursme ar automašīnu Audi, kuru vadīja 42 gadus veca sieviete. Pēc avārijas VAZ vadītājam mediķi konstatēja apakšstilba sasitumu, hematomas un nobrāzumus, medicīniskā palīdzība cietušajam tika sniegta negadījuma vietā.

23. septembrī Jātnieku un Grodņas ielu krustojumā notika sadursme starp automašīnu Mitsubishi, kuru vadīja 39 gadus vecs vīrietis, un 68 gadus vecu velosipēdistu, kurš brauca ar divriteni. Velosipēdists tika nogādāts slimnīcā ar augšstilba un elkoņa lūzumiem, konstatēti arī sasitumi un nobrāzumi. Satiksmes uzraudzības nodaļa skaidro negadījuma iemeslus.

Iebrauca ēkas sienā

22. septembrī Daugavpilī kāds nenoskaidrots vadītājs ar automašīnu iebrauca ēkas sienā un sabojāja to, bet pēc avārijas no notikuma vietas aizbrauca.

Viltus zvans par tiesas ēkā ievietotu spridzekli

25. septembrī ap pulksten 15.00 uz Daugavpils iecirkņa dežūrdalu no kāda taksofona piezvanīja pagaidām nenoskaidrota persona un paziņoja, ka Daugavpils tiesas zālē ievietots spridzeklis. Uzsāktie tiesu procesi nekavējoties pārtraukti, no tiesas ēkas evakuēti cilvēki. Visas telpas tika pārbaudītas, taču nekādi aizdomīgi priekšmeti netika atrasti. Uzsākts kriminālprocess, notiek izmeklēšana.

Nozaga portfeli ar naudu

27. septembra vakarā Daugavpilī, Stacijas ielā, uzlauzot kāda veikala logu, zagļi iekļuva telpā un paņēma portfeli, kurā atradās ievērojama naudas summa — aptuveni 1000 latu. Uzsākts kriminālprocess, notiek izmeklēšana.

KRĀSLAVAS IECIRKNĪ

Glāba suņa dzīvību un avarēja

21. septembrī Krāslavas rajona Ūdrīšu pagastā kāda 51 gadu veca sieviete, braucot ar automašīnu Peugeot, mēģināja apbraukt uz ceļa pēkšņi izskrējušo suni, bet netika galā ar transportlīdzekļa vadību un iebrauca grāvī. Negadījumā bojāta automašīna.

Nozagti baļķi

22. septembrī Indras pagastā pagaidām nenoskaidrotas personas nozaga 10 kubikmetrus baļķu. Baļķu īpašnieci, 1963. gadā dzimušai sievietei, nodarīts materiālais zaudējums 70 latu apmērā.

Pazudusi koka laiva

Laikā no 17. līdz 23. septembrim Kombuļu pagastā no Ašaru ezera nozagta 38 gadus vecam vīrietim piederošā koka laiva. Īpašniekam nodarīts materiālais zaudējums 130 latu apmērā. Policijā uzsākts kriminālprocess.

LUDZAS IECIRKNĪ

Autovadītāja atstāja negadījuma vietu

23. septembrī Ludzā, Raiņa ielā, kāda 33 gadus veca sieviete, vadot automašīnu BMW atpakaļgaitā, nepārliecinājās par manevra drošību un izraisīja sadursmi ar aizmugurē stāvošo automašīnu Audi. Pēc sadursmes vadītāja atstāja negadījuma vietu, neziņojot par to policijai.

Nokļuva slimnīcas reanimācijas nodaļā

25. septembrī Kārsavā kopīgas iedzeršanas laikā notika strīds starp diviem vīriešiem, kura rezultātā viens no strīdniekiem, 23 gadus vecs vīrietis, saņēma siltienu ar dūri pa galvu. Cietušais tika nogādāts slimnīcas reanimācijas nodaļā. Policijā uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 13. nodaļas.

BALVU IECIRKNĪ

Brauca dzērumā

21. septembrī Viļakā kāds 52 gadus vecs vīrietis bez transportlīdzekļa vadītāja tiesībām vadīja VAZ. Policisti konstatēja, ka autovadītājs bijis alkohola reibumā. Uzsākts kriminālprocess.

Nākamajā dienā, 22. septembrī, Rugājos reģistrēts līdzīgs gadījums. Tur pie Audi stūres alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadītāja tiesībām bija sēdies kāds 1963. gadā dzimis vīrietis.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Ja prezidents būtu visas tautas vēlēts, vai jūs balsotu par Valdi Zatleru uz otru prezidentūras termiņu?

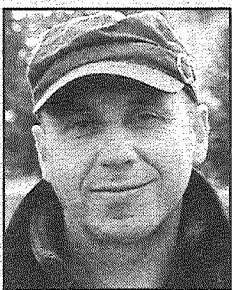

Zinaida Stepanova, pensionāre, ar dēlu Vladimiru Petrovu, bezdarbnieku, Preiļos:
Zinaida: — Es par viņu balsotu, bet es balsošanā nevaru piedalīties, jo neesmu pilsonē. Man Zatlers patīk labāk par iepriekšējo prezidentu Freibergu.

Vladimirs: — Pašlaik nezinu, nevaru pateikt. Vēl jāpdomā. Kā cilvēks viņš ir labs, neko sliktu pateikt nevaru. Par tautu domā.

Galina Savicka, pedagoģe Preiļos:

— Nekādā gadījumā nebalsotu. Valstī notiek tik daudz nevērtību, bet viņš neko nedara, lai tās novērstu. Tagad pedagogiem algas samazinātas līdz minimumam. Valstī tika daudz naudas izšķērdēts, bet prezidents nerīkojās. Iepriekšējā prezidente bija labāka. Man liekas, ka sieviete valsti pārvalda prātīgāk. Man patīk ideja par to, ka prezidenta vēlēšanās jāpiedalās visai tautai.

Pēteris Rožinskis Riebiņu novada domes priekšsēdētāja vietnieks:

— Pašlaik prezidenta vēlēšanas pilnvaras ir Saeimai, tāpēc par šo jautājumu nevaru objektīvi izteikties. Bet, ja vēlēšanu sistēma mainītos, stipri šaubos, vai balsotu par Zatleru. Drīzāk gan nē. Personai, kas kandidē uz prezidenta amatu, jābūt tīrai pagātnē, cilvēkam, kas ne savā tiesājamā darbā, ne ikdienā nav bijis korumpēts. Samaksas ņemšana aploksnēs ir nepatīkams traips prezidenta biogrāfijā. Pedēdējā laikā viņš gan sāk parādīt stingrāku raksturu, iekļūst savā amatā, nebaidās no politiķiem.

Jekaterina un Sergejs Medvedevi, strādā uzņēmumos Preiļos:

Jekaterina: — Es laikam nebalsotu. Viņam nav savas teikšanas. Pie kā valstī novesta medicīna? Lūk, ejam no poliklinikas, par zālēm vien samaksājām 50 latus, vīram jāārstējas slimnīcā, bet kā par to samaksāt, ja algas samazinātas līdz minimālajām?

Sergejs: — Nebalsotu. Nevis viņš vada valsti, bet viņš pats tiek vadīts. Nav stipra mugurkaula. Notika valsts izšķērdēšana, bet viņš nelīkās zinis.

Ērika Samoviča no Preiļiem:

— Es vēl padomātu, pašlaik nezinu. Drīzāk gan nebalsotu. Kā cilvēks viņš ir labs, bet kā valsts vadītājs ir neizlēmīgs, varētu būt stingrāks. Viņam nav teikšanas.

L.Rancāne
Foto: A.Šņepsts

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

Pārdod sazagātu lapu koku malku ar piegādi
Preiļos un tuvākajā apkārtnē.
Tālr. 22079169.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219, 64871804.

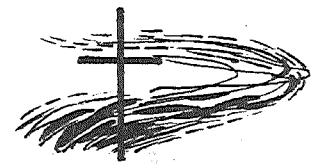
Vajadzīgi strādnieki gaļas pārstrādes rūpnīcā Ziemeļrijā.
Darbs 4 nedēļas. Izbraukšana novembrī.
Ir arī citas vakances.
Alga — 1610 mārciņas.
SIA «Regus», licences nr. 6/2009.
Tālr. Rīgā 67226607, Jēkabpilī 65220074, mob. tālr. 22054002.

Z/s «Mazputnēni» piekdien, 9. oktobrī, pārdos 4 - 5 mēn. vecus jaunputnus, gadu vecas brūnās dējējvistas (cena Ls 1,20). Līvānos 7.30, Rožupē 8.00, Rudzātos 8.20, Priekuljos 8.40, Sutros 9.10, Ančkinos 9.30, Vārkavā 9.50, Vecvārkavā 10.10, Pelēčos 10.40, Ārdavā 11.00, Aglonā 11.30, Aizkalnē 12.00, Preiļos 12.30, Riebiņos 13.00, Stabulniekos 13.20, Galēnos 13.40, Siļukalnē 14.00. Tālr. 29219051.

Pārdod

AUDI 100 (C4, 1992. g. izl., 2,4D, jauna TA, lūka, piekabes āķis, M+S, labā stāvoklī, Avant, centrālā atslēga, 1850 EUR). T.26385040;
CHRYSLER VOYAGER (2,5 l, benzīns, mehāniskā ĀK, TA līdz 02.2010., teicamā stāvoklī, 1995. g. izl., Ls 1000). T.29221813;
FIAT TIPO (1,9 TDI, 1993. g. izl., TA līdz 09.06.2009.), traktoru (T 40AM). T.28682521;
HONDA ACCORD (1986. g. izl., darba kārtībā). T.26152958;
MAZDA 323 (1988. g. izl., 1,5, TA līdz 07.2010., 3-durvju, hečbek, Ls 350). T.27562667;

MAZDA 626 (1992. g. izl., TA). T.26152958;
MERCEDES BENZ 200 (1991. g. izl., dizelis, sedans, 4 pakāpju mehāniskā ātrumkārbā, violetā krāsā). T.22018971;
mikroautobusu (pasažieru, MB 212 TDI, SPRINTER, 1999. g. izl., 13+1 vietas, lūka, teicamā stāvoklī, TA). T.29176829;
MITSUBISHI COLT (2004. g. izl., TA, 1,5, dizelis, nobraukums 112 tūkstoši, jaunais modelis) vai maina. T.29480463;
NISSAN PRIMERA (1992. g. izl., dizelis, sedans, sarkanā krāsā, TA, lietie disk, labā stāvoklī, Ls 700). T.29175331 (Rēzeknē);
NISSAN TERANO (1991. g. izl., 3,0, benzīns, TA, M+S riepas, labā stāvoklī). T.29447261;

Pierimst solī, klusē doma,
Neskan mīļā tēva balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc viņa sauks.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdi esam kopā ar Diānu Tukumu, TĒVU mūžībā aizvadot.
SIA «EASTCON AG LV» kolektīvs

SUZUKI GSX R750 (2000. g. izl.), SUZUKI GSX R750 (1999. g. izl.). T.26465677;
TOYOTA YARIS (2002. g. izl., 1,3, 5 durvju, teicamā stāvoklī, steidzami). T.26483855;
VOLVO 850 (sedans, 1992. g. izl., sarkanā krāsā, apsildami sēdekļi, el. lūka, el. logu pacelājs, jauna TA, Ls 600). T.27018713;
VOLVO 940 (1991. g. izl.), rezerves daļas (VW SCIROCCO, lietie disk R14, u: skrūvēm, 5 gab.), akordeonu. T.28785536, 25883100, 22129665;
VOLVO S80 (1999. g. izl., 2,5 CDI). T.26141929.

VESELĪBAI

Smiltsērķšķis — vitamīnu karalis

Pēdējo gadu laikā Lietuvā visai plašos mērogos zemnieki sākuši audzēt un iekopt smiltsērķšķu plantācijas, acimredzot, rodot noietu ogu ražai gan pašu mājās, gan ārvalstīs. *Leiši* vienmēr bijuši mums kādu pussolīti priekšā — kamēr mums dārziņos tikai pa pāris krūmiņiem, viņiem jau plantācijas. Pie tam kaimiņiem smiltsērķšķu audzētāju asociācijas biedru iekoptās platības jau 2007. gadā sniedzās pāri 450 hektāriem. Varbūt arī mums laiks par šo vērtīgo kultūru padomāt, kamēr visa niša vēl nav aizņemta.

Der visiem — gan cilvēkiem, gan trušiem un zirgiem

Interesanti, ka C vitamīna daudzums pārstrādātos produktos nesamazinās, jo

smiltsērķšķu augļos nav C vitamīnu sadalošu fermentu. Sēklās, kas satur 12,4% eļļas, arī ir vitamīni, karotīns. Arī lapās ir daudz derīgu vielu. Ķīmiskais sastāvs atkarīgs no hibrīda, šķirnes augšanas un klimatiskajiem apstākļiem.

No smiltsērķšķu augļiem iegūst eļļu, dažādus kompleksus preparātus un izmanto pārtikā. No augļiem gatavo ievārijumu, sulu.

Žāvētas krūma lapas der dažādām tējām profilakses nolūkos. No viršējā krūma, tā kā tam nav augļu, var griezt zariņus ar visām lapām, tos izžāvēt un ziemā ar šo barību cienāt trušus un šinšillas — kažoks tiem kļūs jo spīdīgs. Tad zvēriņiem nevajadzēs nekādus citus vitamīnus. Senie grieķi šī auga vasu ar lapām un augļiem izbaroja zirgiem, lai tiem būtu skaista, spīdīga spalva un krēpes.

Ārstējošā iedarbība

Senie Ķīnas, Tibetas un Indijas ārsti smiltsērķšķus izmantoja ļoti plaši — no sēklām līdz saknēm. Mūsdienu medicīnā smiltsērķšķu eļļu lieto iekšķīgi kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas čūlas ārstēšanai, kā arī avitaminožu ārstēšanai un profilaksei.

Ārīgi lieto brūču, čūlu, dažādu audu ievainojumu, rīkles, deguna gļotādas iekaisumu, apdegumu un citu kairu ārstēšanai.

Lielā vitamīnu daudzuma dēļ smiltsērķšķu augļi pārspēj visus dārzeņus un augļus, jo tajos ir arī B grupas, K, E vitamīni un vairāk nekā 15 dažādu minerālvielu. Sulu ieteic lietot rudenī un pavasaros, jo tā paaugstina organisma aizsargspējas pret infekcijas slimībām.

Melnaugļu aronija — ziemeļamerikāniete Eiropā

Melnaugļu aronijas jeb melnā pīlādža dzimtene ir Ziemeļamerika, bet Eiropas kontinentā tā kļuva populāra vien pagājušā gadsimta sākumā. Aronija ir ne vien dekoratīva savu kuplo ziedu dēļ pavasarī, tikpat skaista rudenī ar ogu ķekariem un krāsainajām lapām, bet arī visnotaļ ārstnieciska.

Ārstnieciskos nolūkos izmanto aroniju augļus, kad tie nogatavojas augusta beigās — septembrī. Vēsā vietā (līdz plus pieciem grādiem) aronijas var uzglabāt pat divus mēnešus. Tāpat ogas var sasaldēt, izžāvēt, kā arī gatavot no tiem ievārijumus, marmelādes, sulu, sirupu.

Tautas medicīnā aroniju iesaka hipertoniķiem (nodrošina asinsvadu sienīņu

elastību, asinsrites uzlabošanu), cukura diabēta, nieru slimību, reimatisma, hepatītu, gastrīta ar pazeminātu skābi, saindēšanās, sklerozes, mazasinības, slapju ekzēmu ārstēšanai.

Aroniju augļi labi saglabā vitamīnus un ļoti bagāto bioloģisko vielu sastāvu, spēcina organisma aizsargspējas, paaugstina kuņģa skābes daudzumu, veicina barības sagremošanu, uzlabo apetīti, pazemina asinsspiedienu. Turklāt lielāku efektu panāk, ja kopā ar aroniju preparātiem lieto askorbīnskābi saturošus mežrozīšu un upeņu preparātus, piemēram, tēju, ievārijumu, svaigas ogas.

Visu iepriekšminēto slimību ārstēšanai aronijas var lietot vairākos veidos: svaigus augļus — pa 50 – 100 g trīs reizes dienā pusstundu pirms ēšanas; svaigu sulu — pa 30 – 50 g trīs reizes dienā pirms ēšanas; dzer novilkumu (2 ēdam-

karotes kaltētu augļu termosā palej ar divām glāzēm verdoša ūdens un atstāj uz nakti, izdzer nākamajā dienā trijās reizēs pirms ēšanas). Garšas uzlabošanai var pievienot medu vai cukuru.

Aronijas der, ārstējot palielinātu vairogdziedzeri un sklerozī. Šajos gadījumos var lietot gan novilkumu, gan sulu, bet efektīvāk, ja vienu kilogramu aroniju augļu sajauc ar kilogramu cukura un lieto pa vienai tējkarotei trīs reizes dienā. Nevienā citā auglī nav tik daudz joda kā aronijās.

Atcerieties, ka melnaugļu aronija nav ieteicama cilvēkiem, kam paaugstināts kuņģa skābes daudzums, kuri slimo ar kuņģa vai divpadsmitpirkstu zarnas čūlu, kā arī hipotonijas (pazemināts asinsspiediens) slimniekiem..

Izmantoti preses materiāli